



“აიტიარა”
სახელისუფლებო
პარტია ხდება

A3



საბარძნეთს
ახალი პრაზიდენტი
ჰყავს

A3



“მოსკოვის იმპერატორმა...
რვენი საგაფო
რამოგვართვა”

B6

www.24hours.ge

24საათი

ყოველდღიური

გაზეთი 24 საათი

ორგანო, 14 მარტი, 2005 წელი. №57 (917)

ფასი 50 თეთრი

ამბები

ქეთიის ახალი მთავრობა ჰყავს



ქუთაისის ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის სტრუქტურული რეორგანიზაცია, რომლის აუცილებლობასაც გულორდავა მერიამი არსებული სამსახურების უფუნქციობითა და გაბერული შტატებით ხსნიდა, გაურკვეველი დროით გადაეადდა.

A2

ეკონომიკა

რას აჰმევენ ბავშვებს



ბოლო ხუთი წელიწადი, რაც დედაქალაქის ბიუჯეტიდან სკოლებისთვის ინვესტირის შესაძენად ერთი თეთრიც არ დახარჯულა. ბოლო ათეული წლებია, რაც სასწავლო დაწესებულებებში კაპიტალური სარემონტო სამუშაოები არ ჩატარებულა. ამ პრობლემებს ემატება სკოლების კვების ბლოკების არასაზარბილო მდგომარეობაც.

A6

იურიდიული ოფისი „გაპი“
და გაზეთი “24 საათი”

ახორციელავენ პროექტს,
რომლის მიზანსა
ნაგროვანს
მოსახლეობისათვის
სამართლებრივი
დახმარება.

A7

ამინდი

	14/3	15/3	16/3
თბილისი	16	14	14
ქუთაისი	17	14	14
ბათუმი	16	11	13
სოხუმი	12	14	10
ფოთი	16	13	14
თელავი	14	13	12
ზუგდიდი	17	16	14
გორი	12	11	10
ახმეტა	14	13	12
ჭიათურა	14	12	12
ბაგრა	11	14	8
სამტრედია	17	14	14

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი
ლარი6 მიმართებაში

აშშ დოლარი	1.8400
ევრო	2.4663
ბირჟაზე სტარლ.	3.5275
რუბლი	0.0670

A		B	
ამბები	A2	რევი	B2
პოლიტიკა	A3	რევი	B3
ეკონომიკა	A4	სკოტი	B4
რეკლამა	A5	სკოტი	B5
საზოგადოება	A6	ისტორია	B6
სამართალი	A7	სხვადასხვა	B7
მონიტორინგი	A8	სხვადასხვა	B8

კონტრაბანდას მაღალრიგისანი სამართალდამცველები ეწირებიან

სოფიო ჩხიძე

გუშინ შიდა ქართლის სამართალდამცველ სტრუქტურებში მომხდარ ელვისებურ საკდრო ცვლილებებს სხვადასხვაგვარი შეფასება მიეცა. გორიდან ცხინვალის მიმართულებით მოძრავი კონტრაბანდული ტვირთის დაკავების შემდეგ ქართლის პოლიციის უფროსის დაპატიმრებას მოყოლილი ხმაური შიდა ქართლის პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსისა და მისი მოადგილეების გათავისუფლებით, უფრო სწორად, სამმართველოს უფროსად ახალი კადრის დანიშვნით დასრულდა. კონტრაბანდასთან რეალური ბრძოლა, ირაკლი ოქრუაშვილის გარემოცვის შესუსტების მცდელობა, გავლენის სფეროებისთვის, ანუ კონტრაბანდის მფარველობისთვის და აქედან შესაბამისი მოვების მიღებისთვის შეუბრალელები ბრძოლა – ყოველივე ეს გუშინ უკვე ითქვა, თუმცა, რასთან გვაქვს რეალურად საქმე, დანამდვილებით ძნელი სათქმელია.

გუშინ, უშიშროების საბჭოს სხდომის მსვლელობისას, საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის გადაწყვეტილებით, შიდა ქართლის სამხარეო პოლიციის ხელმძღვანელობა, რეგიონის ყველა რაიონის პოლიციის უფროსი მათი საქმიანობის საბოლოო გარკვევამდე გადაყენებულია თანამდებობიდან. რეგიონში კონტრაბანდის ფაქტების გამოძიებას კი პრეზიდენტი პირად კონტროლზე აიყვანს.

პრეზიდენტის განცხადებით, გენერალურ პროკურატურას მოეყოლება მასალები, რომელთა თანახმადაც, შიდა ქართლის სამხარეო და რაიონული პოლიციების უფროსები ჩართული იყვნენ კონტრაბანდულ საქმიანობაში.

ბაზრადება A7 ბავრდვა



კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლისთვის არაერთგზის ქებული კონტრაბანდას შეენირა.

შიდა ქართლის გუბერნატორი კონტრაბანდის არსებობას არ უარყოფს

შიდა ქართლის გუბერნატორი მიხეილ ქარელი ერთ-ერთი მათგანია, ვისაც პრეზიდენტმა სააკაშვილმა გუშინ კონტრაბანდის წინააღმდეგ ბრძოლა დაავალა. ერგეთის ბაზრობის გახანდგურებული მიხეილ ქარელი აცხადებს, რომ რეგიონში ჯერ კიდევ არსებული კონტრაბანდული პრობლემის დამარცხება ორგანიზებული, მეთანხმებული მუშაობით ადვილად შესაძლებელია.

რთალდამცველი სტრუქტურის წარმომადგენლები, სხვადასხვა სახელი-სუფლებო უწყების მალაჩინოსნებიც. გარდა იმისა, რომ ბრძოლა მიდიოდა კონტრაბანდისტების წინააღმდეგ, ევბრძოლით სამართალდამცველებსაც, რომლებიც მათ ეხმარებოდნენ, არაერთხელ ლალატსაც ჰქონდა ადგილი. ერგეთის დახურვისას ხან მემუქრებოდნენ, ხან ცეცხლის მისხნიდნენ, ჩემს მანქანას ახლაც აქვს ნატყვიარი, მაგრამ პრინციპურად მქონდა გადანყვებილი, სიცოცხლის ფასად რომ დამჯდომოდა, ადგილი, რომელსაც საქართველოსთვის უბედურება მოჰქონდა, კრიმინალური ბუდე, სადაც ხდებოდა ნარკოტიკებით, იარაღით, გატაცებული მანქანებით ვაჭრობა, და რომელიც გატაცებული ადამიანების გამოსყიდვის ადგილი იყო, განადგურებული-

ყო. ასეც მოხდა. ორგანიზებული და-ნამაშლებრივი დაჯგუფებების ძალზე სერიოზული ზენოლის მიუხედავად, ერგეთის დანგრევა დაიწყო 25 მაისს და ძალზე მოკლე ხანში დავსრულეთ - 11 ივნისს.

- და, მიუხედავად ამისა, კონტრაბანდა კვლავ მოძრაობს.

- რომ ვითხრათ, კონტრაბანდა 100 პროცენტითაა აღკვეთილი-მეთქი, ტყუილია, მაგრამ 90 პროცენტით ნამდვილად აღკვეთილი. კონტრაბანდის მარშრუტები მას შემდეგ, რაც კეზი ჩავეტეთ, შეიცვალა. როკის გვირაბიდან შემოსული კონტრაბანდა ითრავისიდან ცხინვალამდე შემოვლით გზით მოდის, გზით, რომელიც ოსების მიერ არის კონტროლირებადი. ძირითადად, ამ გზაზე დადიან, რადგან სამოძრაოდ გაცილებით უკეთესია. გამოიყენება მთებში შემოვლით გზებიც, რომელიც უამრავია და მისი კონტროლი ძალიან ძნელია. მართალია, პრობლემები არსებობს, მაგრამ არ მინდა ისეთი სიტუაცია დაგვატო, თითქოს მას არაფერი ემელება. კონტრაბანდის წინააღ-

მდე ბრძოლაში უფრო მეტი ერთგული ადამიანის ჩართვაა საჭირო. ცენტრალური ხელისუფლების მხარდაჭერით, ორგანიზებულად, ურთიერთმეთანხმებულად თუ შევეტევთ მას, ამ 10 პროცენტის მაქსიმუმამდე დავეცა ადვილად შესაძლებელია.

- კონტრაბანდას კარგად ორგანიზებული დაჯგუფებები აკონტროლებდნენ, რომელთა ნაწილიც განადგურდა, ამ 10 პროცენტს ამ ჯგუფების დარჩენილი ნაწილი ხომ არ მართავს? ან მათი ახალი ხალხით ჩანაცვლება ხომ არ მოხდა?

- არა, ჩემი ინფორმაციით, ასე ნამდვილად არ არის. თუ ამის შესახებ ძალიან უწყებებს აქეთ ინფორმაცია, ვალდებული არიან, გამოაშუქარონ. კონტრაბანდა ქაოსურად, დაქსაქსულად ხდება, ძირითადად, წერილ-წერილი პარტიებით თანადის კერძო პირების მიერ. შემოდის, მხოლოდ სიგარეტი გადმოაქვთ, ერთ ჯერზე 100-200 კოლოგი, აგროვებენ და შემდეგ ყიდიან.

ბაზრადება A3 ბავრდვა

პრაქტიკულად, უკვე დასრულებულია მთავრობის ფორმირების პროცესი. კვირის ბოლოს გამოქვეყნდა ბავაფმის ორი განკარგულება კულტურისა და განათლების მინისტრების დანიშვნის თაობაზე. ჯერჯერობით, თანამდებობებზე არ დანიშნულან საგარეო საქმეთა და იუსტიციის მინისტრები. “სადგო” უწყებებში საკადრო საკითხების გადანყვება საქმიად მიმდგომი-ნდა. კანონის თანახმად, წინადადებები ამ უწყებების თავკაცების დანიშვნის თაობაზე ვიცე-პრეზიდენტ რაულ ჯაფიშასაგან უნდა მოდიოდეს, თუმცა მისი კანდიდატურები მიუღებელია ბავაფმისა და მისი გარემოცვისთვის და ეს უდავოა.

ამიტომაც, გრძელდება საერთო აზრის ძიების პროცესი და ეს კონსტიტუციის დარღვევის ხარჯზე ხდება, რომლის თანახმადაც, ხელი-სუფლებში ყველა საკადრო საკითხი უნდა გადაწყდეს ახალი პრეზიდენტის უფლებამოსილების ცნობიდან ორი კვირის განმავლობაში.

თუკი ეჭვს არ ინვევდა ის სირთულეები, რომელიც საგარეო საქმეთა და იუსტიციის მინისტრების დანიშვნას სდევდა თან, გაკვირვება გამოიწვია იმ სირთულეებმა, რომელმაც კულტურისა და განათლების მინისტრების დანიშვნის დროს იჩინა თავი. თუმცა შემდეგ პრემიერმა ანქტაბმა განაცხადა, რომ არჩევანის გაკეთება უხდებოდათ საქმიად ბევრ ადამიანს შორის, რომელთაც შეეძლოთ, “პროფესიულად ემრობათ” ამ თანამდებობებზე.

საქართველოს პრაზიდენტის საგანგებო ბანცხადება

უშიშროების საბჭოს
წევრების მონაწილეობით
გამართულ ოპერატიულ
თათბირზე

მე შეგკრიბეთ, რათა იმ გამოძიებაზე გეცნობო, რომელიც ბოლო დღეების განმავლობაში ჩემი დაეალებით მიმდინარეობს.

ფფიქრობ, რომ ქართლში კონტრაბანდასთან დაკავშირებით საგანგებო ვითარება შექმნილი. პროკურატურამ სასამართლოს სანქციით მოპოვებული უტყუარი მასალები წარმოადგინა.

მე არ ვარ სასამართლო, რომ საბოლოო დასკვნები გავაკეთო, მაგრამ ამ მასალების მიხედვით, რომლებიც სხვადასხვა მხრიდან მოვიდა ჩემამდე, ირკვევა, რომ ცხინვალის რეგიონში შიდა ქართლის პოლიციის მთელი ხელმძღვანელობა (ვიმეორებ, ამ მასალებიდან გამომდინარე და პროკურატურის მტკიცებით), სეპარატისტებთან ერთად, კონტრაბანდული ტვირთის გადაზიდვით არის დაკავებული და ასევე სხვა დანაშაულებრივ საქმიანობასაც ეწევა.

ცხინვალის რეგიონში ჩვენ 16 ბიჭი დაგველუბა. დაგველუბა იმის გამო, რომ იქ კონტრაბანდული არხები გადაეკეტათ.

ბოლო კვირების განმავლობაში რაიონის პოლიციის უფროსები და სხვა ხელმძღვანელები, პირდაპირ ან ირბად, მონაწილეობენ კონტრაბანდული არხების კვლავ აღსადგენად, რის წინააღმდეგ ბრძოლასაც ჩვენი ჯარისკაცები შეუწინააღმდეგები. როგორც ჩანს, შეიქმნა კლანი, პოლიციური “გორული მავნა”. არ ვიცი, რა სახელი შეიძლება დაერქვას იმას, რასაც ისინი სწადიან.

ბაზრადება A3 ბავრდვა

“აიტიარა” სახელისუფლებო პარტია ხდება

ზურაბ აფხაზაძე
სოხუმიდან

პრაქტიკულად, უკვე დასრულებულია მთავრობის ფორმირების პროცესი. კვირის ბოლოს გამოქვეყნდა ბავაფმის ორი განკარგულება კულტურისა და განათლების მინისტრების დანიშვნის თაობაზე. ჯერჯერობით, თანამდებობებზე არ დანიშნულან საგარეო საქმეთა და იუსტიციის მინისტრები. “სადგო” უწყებებში საკადრო საკითხების გადანყვება საქმიად მიმდგომი-ნდა. კანონის თანახმად, წინადადებები ამ უწყებების თავკაცების დანიშვნის თაობაზე ვიცე-პრეზიდენტ რაულ ჯაფიშასაგან უნდა მოდიოდეს, თუმცა მისი კანდიდატურები მიუღებელია ბავაფმისა და მისი გარემოცვისთვის და ეს უდავოა.

ამიტომაც, გრძელდება საერთო აზრის ძიების პროცესი და ეს კონსტიტუციის დარღვევის ხარჯზე ხდება, რომლის თანახმადაც, ხელი-სუფლებში ყველა საკადრო საკითხი უნდა გადაწყდეს ახალი პრეზიდენტის უფლებამოსილების ცნობიდან ორი კვირის განმავლობაში.

თუკი ეჭვს არ ინვევდა ის სირთულეები, რომელიც საგარეო საქმეთა და იუსტიციის მინისტრების დანიშვნას სდევდა თან, გაკვირვება გამოიწვია იმ სირთულეებმა, რომელმაც კულტურისა და განათლების მინისტრების დანიშვნის დროს იჩინა თავი. თუმცა შემდეგ პრემიერმა ანქტაბმა განაცხადა, რომ არჩევანის გაკეთება უხდებოდათ საქმიად ბევრ ადამიანს შორის, რომელთაც შეეძლოთ, “პროფესიულად ემრობათ” ამ თანამდებობებზე.

ბაზრადება A3 ბავრდვა

იხილეთ B3 ბავრდვა

რუსული ეკონომიკური ექსპანსია კავკასიაში - გამოწვევა საქართველოსთვის

ამაჰმად ნარათელი
ამირი-სა-საქართველოს ბიზნეს
საბჭოს აღმასრულებელი
დირექტორი

შავი და კასპიის ზღვის რეგიონის სახელმწიფოთა უმეტესობა სერიოზული დილემის წინაშე დგას: ეკონომიკის ეფექტური მართვა სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმოების პრივატიზებას, საჭიროებს. ამავე დროს, დასავლური კომპანიები ამ სანარჩებში ინვესტიციების მომენტალური ჩადებით დაისტერე-სებულები არ ჩანან. თუმცა, რუსეთის ფედერაციის საკუთრებაში არსებული კომპანიები და სახელმწიფოთან ასოცირებული ოლიგარქული ჯგუფები ენერგიისა და სხვა რესურსების კაპიტალიზებას ახდენენ და მათ ხელთ არსებულ თანხებს მნიშვნელოვანი ქონების შესაძენად იყენებენ. საქართველოში ამგვანად რუსული ინვესტიციების შრდის შესახებ დიდი პოლემიკა მიმდინარებს.

წინასიტრია: საქართველოს ეკონომიკაში რუსული კომპანიების პირველი დიდი შემოსევა შეედრება წინა წლების პირობებში მოხდა. 2003 წლის ზაფხულში, ძლიერმა კომპანიამ "გაერთიანებული ენერგოსისტემები", რომლის საკონტროლო პაკეტის მფლობელიც რუსეთის მთავრობაა, ამერიკული "ენის კორპორაციისაგან" თბილისის ენერგო-სადენტ-რიბუციო კომპანია "თელასი" და გარდახნის ელექტროსადგურის მეცხრე (ერთადერთი მოქმედი) ბლოკი შეისყიდა. "რაო ენს"-მა, ასევე, მართვის უფლებით მიიღო ჰიდროელექტროსადგურები "ზრამი 1", "ზრამი 2" და "საქრუსენგოსი" ერთობლივ წილში აქციათა საკუთარი 50 პროცენტის მიღ-შეგებით, მფლობელობაში მიიღო საქართველოში 500-კილოვატა-ნი ენერგოსახების 50 პროცენტი. 2005 წლის მარტში, საქართველოს მთავრობის ბოლოს, საქართველოს მთავრობამ "რაო ენს"-მა მოლაპარაკება დაიწყო თანამშრომლობის ხელშეწყობაზე. დეტალები ამ დრომდე უცნობია, თუმცა მისალოდნელია, რომ "ენს"-ს საქართველოს სხვა სადისტრიბუციო და ენერგო-სადენტ-ბიცი მიეღო.

განვითარება 2005 წელს დაქარდა. იანვრის შუა რიცხვებში, რუსულმა "ენმეტროგზანგმა" გაერთიანებული ქართული ბანკის აქციათა 51 პროცენტი შეიძინა. "ენმეტროგზანგის" აქციათა უმეტესობის მფლობელი რუსეთის ფედერაციის მთავრობაა. 2005 წლის იანვრის ბოლოს, საქართველოს მთავრობამ მეტორანდუმში გააფორმა რუსულ "ეგზანსოლდ-ინგ"-თან, რომელმაც, 132 მილიონი აშშ დოლარით, "ჭათურმანგანუმის" და "ვარციხეპსის" ტენდერში გაიმარჯვა. მანგანუმი საქართველოს ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი საექსპორტო საკონცლია.

რუსეთის სახელმწიფო ბუნებრივი აირის მონოპოლისტმა "გაზპრომმა" საქართველოში თავისი დიდი შენატანი 2003 წელს გააქეთა, როდესაც მოიპოვა გაზის ტრანსპორტირების ბიზნესის მმართველობა გაზის გამყიდველ რუსულ-ამერიკულ "იტერასაგან", რომელიც გაზპრომის ყოფილი მმართველების შეიღობილი გახდა. 2003 წლის პირველ ივლისს, საქართველოს მთავრობამ და "გაზპრომმა" 25 წლით სტრატეგიულ პარტნიორობის შესახებ მემორანდუმს მოაწერეს ხელი.

შეთანხმება ქართველი მომხმარებლებისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდებას და გაზსადენების რეაბილიტაციის გულისხმობს. ეს ის დავალებაა, რაც "გაზპრომს" არასდროს გაუკეთებია. 2005 წლის იანვარში, "გაზპრომმა" საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენის პრივატიზების დაინტერესება გამოთქვა. საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენების სისტემაში შედის მილები, რომლებიც აირს საქართველოს რეგიონებს აწვდის, და გაზსადენები, რომლებიც რუსეთიდან საქართველოსა და სომხეთში გაზის ტრანსპორტირებას ახდენენ.

შედეგები: რუსეთის სახელმწიფო მმართველობაში მყოფი კომპანიების საქართველოში დამკვიდრებით, რუსეთის ფედერაცია მნიშვნელოვან პოლიტიკურ საკითხებზე ზეწოლის უდიდეს ბერკეტებს იგდებს ხელში. ეს არა მხოლოდ თეორიულ, არამედ რეალურ საფრთხეს წარმოადგენს. რუსეთის მთავრობას ენერგოდამოკიდებულების პოლიტიკური ზეწოლისათვის გამოყენების დიდი გამოცდილება აქვს. ამას ადგილი ჰქონდა ბალტიისპირეთში, როდესაც 1992 წელს, ესტონეთმა, ლატვიამ და ლიეტავი რუსული სამხედრო ძალების გაყვანა მოითხოვეს. ეს მოხდა უკრაინაში, როდესაც ეკონომიკური ზეწოლა პოლიტიკური მიზნებით განხორციელდა და ეს მოხდა საქართველოში, 2000-2001 წლებში, როდესაც მოსკოვმა ჩეჩ-

ნეთში ომისთვის დახმარება და საქართველოს დასავლური ორიენტაციის პოლიტიკის კორექტირება მოითხოვა.

რუსეთის სახელმწიფოს მმართველობაში მყოფი კომპანიების პირობებში, რომლებიც ბუნებრივი აირის ბაზრის დიდ ნაწილს განაგებენ, ძნელად დასაჯერებელია, რომ საქართველოს ექნება მანისი, საკუთარი ბუნებრივი აირის რესურსების დივერსიფიკაცია მოახდინოს, მიუხედავად ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობის მფარველობის ქვეშ მყოფი ბაქო-თბილისი-ერზერუმის გაზსადენისა, რომელმაც შამდენიზიდან, საქართველოს გავლით, გაზი აზერბაიჯანიდან და თურქეთში უნდა გაიტანოს.

ამასთან, სინამდვილეში, გაზსადენების გაყვანა პრივატიზაციის საკითხი არ არის, რადგან "გაზპრომის" მფლობელი არის მთავრობა, და ის არც ისე კარგად მართული და ფინანსური წარმატებით არცთუ ცნობილია. "გაზპრომს" არ შეუძლია ეფექტური მმართველობის ან თანამედროვე ტექნოლოგიების შემოტანა. სავსებით სავსებით სწორია, "გაზპრომს", ისევე როგორც რუსეთის სახელმწიფოს მართვაში მყოფი კომპანიებს, მოაქვს ძველი, საბჭოთა სტილის ავტორიტარული მენეჯმენტი. და კიდევ, თავად "გაზპრომის" მომავალიც არ არის ნათელი. კომპანიის არ აქვს თანხები, რომ ინვესტირება მოახდინოს ბაზრის შესწავლაში, და იგი საკუთარი სამომავლო სტრატეგიების კუთხით, ძალზე დამოკიდებულია თურქმენეთის და ცენტრალური აზიის სხვა ქვეყნების აირზე. "გაზპრომს" სარგებლობს იმით, რომ ამ ქვეყნებს ბაზარზე ხელი არ მიუვდებათ და, ადრე აღებული გულგებულების შესრულების საბაბით "გაზპრომი" მაღალ ფასებს აწესებს და გაზსადენებზე საკუთარ მონოპოლისს იყენებს. ამგვარად, ჩნდება ეჭვი "გაზპრომის" გახმაურებული სტრატეგიის წარმატებულებაზე. "გაზპრომთან" დაკავშირებული გაურკვევლობა ევროპის პრობლემაცაა. ევროპა რუსეთის გაზზე დიდად არის დამოკიდებული. საფრანგეთში რუსული გაზით ემყოფილება მოთხოვნის 22 პროცენტი, გერმანიაში - 40 პროცენტამდე, თურქეთში - 60, ავსტრიაში - 65, ჩეხეთში 79, ბულგარეთში - 97 და სლოვაკეთში - 100 პროცენტი. ევროპული ბაზრის სწრაფად ვითარდება და იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთი საკუთარ რეზერვს და პოტენციალს არ გაზრდის, შესაძლოა, საკუთარი წილი დაკარგოს.

ევროპა იწყებს გაღვიძებას და ყველა შესაძლო მიმართულებას ეძებს. ამ კონტექსტში "გაზპრომი" კონკურენციის შესაძლებლობას ზედადს და თავის სისტემაში ყველა რეგიონული გაზის თავმოყრას ცდილობს.

"გაზპრომი" არა მხოლოდ თურქეთისა და ყაზახეთს, არამედ პოტენციურად აზერბაიჯანსაც ჩამორჩება. საქართველოს მაგისტრალური გაზსადენის შექმნაც ამ მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯია. ეს რუსეთს შესაძლებლობას აძლევს, ევროპის ბაზარზე სამხრეთ კავკასიიდან აზერბაიჯანული და ირანული გაზის საკუთარი სისტემით გატანის სხვადასხვა სტენარები შემუშაოს.

წარმატების შემთხვევაში, "გაზპრომს" შეეძლება, ყველა მწარმოებელი ქვეყანა საკუთარ სატრანსპორტო სისტემაზე დამოკიდებული გახადოს და კომერციული ხედვების კარნახსაც შეძლებს. ასევე შესაძლოა, დიდი ბერკეტები მოაპოვებინოს ევროპის მომხმარებელ ქვეყნებსაც.

დასასრულს: საქართველოს ინტერესები შედის ის, რომ თავიდან აიცილოს რუსეთის ფედერაციის მონოპოლისტების ხელში ენერგიის ტრანსფერი, განსხვავებით რუსეთის კერძო ინვესტირებისაგან სხვადასხვა სფეროებში, განსაკუთრებით - ტურიზმში, უძრავ ქონებაში, ლეგის ინდუსტრიაში და სხვა, რაც მისასაღებელი იქნებოდა.

მეორე მხრივ, საქართველოს მთავრობას მსოფლიოს სხვადასხვანაწილიდან ინვესტიციების მოზიდვა ესაჭიროება. ეს კი მოითხოვს ნათელ, ხანგრძლივ ეკონომიკურ სტრატეგიას, გამჭვირვალობას პრივატიზაციის პროცესში და დამოუკიდებელი სასამართლოს მიერ საკუთრების უფლებების პატივისცემას და დაცვას. ასევე, ეს მოითხოვს მეგობარი მთავრობების მხარდაჭერას.

საქართველოს კვლავ არ შეუძლია მასშტაბური ინვესტიციების მოპოვება ინფრასტრუქტურაში და ამ მიმართულებით მას დახმარება სჭირდება. ენერგოსექტორი კვლავ პრიორიტეტულ სფეროდ რჩება, თუმცა ასევე მნიშვნელოვანი როლი აქვს საგზაო ინფრასტრუქტურასაც.

ქუთაისს ახალი მთავრობა ჰყავს

მაია მისხვარიშვილი
ქუთაისიდან

ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებელმა ბესიკ გულორდავამ საკრებულოს მთავრობის ახალი შემადგენლობა წარუდგინა. ახალი შემადგენლობა მერიის ძველ სამსახურებში დასაქმდება. ქუთაისის ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის სტრუქტურული რეორგანიზაცია, რომლის აუცილებლობასაც გულორდავა მერიამი არსებული სამსახურების უფუნქციობითა და გაბეროლი შტატებით ხსნიდა, გაურკვეველი დროით გადავადდა.

მთლიანად არც მთავრობის შემადგენლობა განახლდება. კეთილშინების სამსახურის უფროსმა ირაკლი ბერაძემ თანამდებობა შეინარჩუნა. ორივე დღის წიწ, ყოფილი კოლეგებთან საუბარში, ბესიკ გულორდავამ ლიად განაცხადა, რომ ბერაძეს, საზოგადოებაში კორუფციული გარიგებების თაობაზე არსებული ეჭვის გამო, ხელმძღვანელ თანამდებობა ჩამოაშორებდა და სამაცვლოდ, ერთ-ერთი სამსახურის უფროსის მოადგილედ გადაიყვანდა. ამ გადაწყვეტილებას ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებელი კადრებთან დაკავშირებით მასზე განხორციელებული ზეწოდების ხსნიდა. დღეს გულორდავა აღნიშნავს, რომ კადრების არჩევანში თავისუფალი იყო და ერთადერთი კრიტერიუმი - პატიოსნებით მუარჩია თანამოაზრების გუნდი.

"მათ უკან არ დგას არავითარი



ქუთაისის მერის მოვალეობის ახალი შემსრულებელი ახალი განკით.

გარიგება. მათზე გავლენას ვერ მოახდენს ვერავითარი კორუფციული გარიგებები. ამავე დროს, მათ შესწევთ უნარი, წესრიგი დაამყარონ თავიანთ სამსახურებში და დარღვევების შემთხვევაში, არავინ დაინდონ. - აცხადებს ბესიკ გულორდავა "24 საათთან" საუბარში.

ძირითადი საკადრო ცვლილებები მერის მოვალეობის შემსრულებელმა ეკონომიკურ სამსახურებში განახორციელა. გასულ კვირას თანამდებობებიდან გათავისუფლდნენ მერის ერთი სამსახურის უფროსის მოადგილე გულორდავა. ამ გადაწყვეტილებას ქუთაისის მერის მოვალეობის შემსრულებელი კადრებთან დაკავშირებით მასზე განხორციელებული ზეწოდების ხსნიდა. დღეს გულორდავა აღნიშნავს, რომ კადრების არჩევანში თავისუფალი იყო და ერთადერთი კრიტერიუმი - პატიოსნებით მუარჩია თანამოაზრების გუნდი.

ქუთაისის ფილიალიდან შეირჩნენ. ქუთაისელი "ახალგაზრდა ეკონომისტები" გავლენას არც ახალ მთავრობაში კარგავენ. ქალაქის პრემიერად ნოდებელი ვიცე-მერის პოსტი გულორდავამ ამ ორგანიზაციის გამგეობის წევრს ბესიკ ბრეგაძეს ჩააბარა.

მერიის ეკონომიკურ სამსახურებში კიდევ რამდენიმე არასამთავრობო ბოული დასაქმდა. "სამართლიანი არჩევნების" ყოფილი კოორდინატორი დასავლეთ საქართველოში ტერიტორიული მართვის სამსახურის უფროსად დაინიშნა. "საზოგადოებრივი ინტერესების დაცვის ცენტრის" ხელმძღვანელი სულხან კობულაძე კი - ადმინისტრაციული ინსპექციის უფროსად. კობულაძეს ქუთაისში 2002 წლის არჩევნებში მერობის ერთ-ერთი კანდიდატისა და წინა მონვენის პარლამენტის დეპუტატის დემურ გიორგელის პროტექტად იცნობენ. ქობულაძე მერიამი ხელმძღვანელ თანამდებობას ჯერ ფალიანს, შემდეგ

ლაძის მითითებით გარიცხა. ქუთაისში მუშაობის აღმოჩენად გულორდავას გუნდში მოიძებნა. ქუთაისის ახალ მთავრობაში კვლავ ადგილობრივ "ნაციონალისტ" ენერგი, უფრო სწორად, ორის დამთმობის ხარჯზე ერთი ადგილი მიიღეს. მერიის აპარატის "ნაციონალი" უფროსი გიგა კლდიაშვილი და ტერიტორიული მართვის სამსახურის, ასევე, "ნაციონალი" ხელმძღვანელი თამაზ ჩაკვეტაძე თანამდებობებიდან გათავისუფლდნენ. სამაგიეროდ, მმართველი პარტიის წარმომადგენელს, ბესიკ გიორგელის ინფრასტრუქტურის სამსახური ჩააბარეს, ოღონდ, ძველი სათქმელი, ამ შემთხვევაში შერჩეული კადრის სახელმა უფრო იმოქმედა, თუ პართი კანდიდატისა და წინა მონვენის პარლამენტის დეპუტატის დემურ გიორგელის პროტექტად იცნობენ. ქობულაძე მერიამი ხელმძღვანელ თანამდებობას ჯერ ფალიანს, შემდეგ

ლაძის მითითებით გარიცხა. ქუთაისში მუშაობის აღმოჩენად გულორდავას გუნდში მოიძებნა. ქუთაისის ახალ მთავრობაში კვლავ ადგილობრივ "ნაციონალისტ" ენერგი, უფრო სწორად, ორის დამთმობის ხარჯზე ერთი ადგილი მიიღეს. მერიის აპარატის "ნაციონალი" უფროსი გიგა კლდიაშვილი და ტერიტორიული მართვის სამსახურის, ასევე, "ნაციონალი" ხელმძღვანელი თამაზ ჩაკვეტაძე თანამდებობებიდან გათავისუფლდნენ. სამაგიეროდ, მმართველი პარტიის წარმომადგენელს, ბესიკ გიორგელის ინფრასტრუქტურის სამსახური ჩააბარეს, ოღონდ, ძველი სათქმელი, ამ შემთხვევაში შერჩეული კადრის სახელმა უფრო იმოქმედა, თუ პართი კანდიდატისა და წინა მონვენის პარლამენტის დეპუტატის დემურ გიორგელის პროტექტად იცნობენ. ქობულაძე მერიამი ხელმძღვანელ თანამდებობას ჯერ ფალიანს, შემდეგ

ლაძის მითითებით გარიცხა. ქუთაისში მუშაობის აღმოჩენად გულორდავას გუნდში მოიძებნა. ქუთაისის ახალ მთავრობაში კვლავ ადგილობრივ "ნაციონალისტ" ენერგი, უფრო სწორად, ორის დამთმობის ხარჯზე ერთი ადგილი მიიღეს. მერიის აპარატის "ნაციონალი" უფროსი გიგა კლდიაშვილი და ტერიტორიული მართვის სამსახურის, ასევე, "ნაციონალი" ხელმძღვანელი თამაზ ჩაკვეტაძე თანამდებობებიდან გათავისუფლდნენ. სამაგიეროდ, მმართველი პარტიის წარმომადგენელს, ბესიკ გიორგელის ინფრასტრუქტურის სამსახური ჩააბარეს, ოღონდ, ძველი სათქმელი, ამ შემთხვევაში შერჩეული კადრის სახელმა უფრო იმოქმედა, თუ პართი კანდიდატისა და წინა მონვენის პარლამენტის დეპუტატის დემურ გიორგელის პროტექტად იცნობენ. ქობულაძე მერიამი ხელმძღვანელ თანამდებობას ჯერ ფალიანს, შემდეგ

EUROPEAN COMMISSION
DELEGATION TO
GEORGIA AND ARMENIA
2005 წლის 14 მარტი

დამოკრატისა და ადამიანთა უფლებების ევროპული ინიციატივის პროგრამის ფარგლებში მიკროპროექტების განსახორციელებლად წინადადებათა შემოთავაზება

საცნობარო ნომერი: EuropeAid/121-162/L/G/GE

ევროკომისიის წარმომადგენლობა საქართველოსა და სომხეთში ითხოვს წინადადებებს დემოკრატიისა და ადამიანთა უფლებების ევროპული ინიციატივის (EIDHR) პროგრამით დაფინანსებული მიკროპროექტების განსახორციელებლად საქართველოში. **ამ შემთავაზების ფარგლებში გამოყოფილი მთლიანი თანხა შეადგენს 327,000 ევროს.**

დემოკრატიისა და ადამიანთა უფლებების ევროპული ინიციატივის (EIDHR) მიკროპროექტების პროგრამის ზოგადი მიზანია სწრაფი რეაგირება იმ არასამთავრობო ორგანიზაციების მოთხოვნებზე, რომლებიც შექმნილი არიან დემოკრატიისა და ადამიანთა უფლებების მხარდასაჭერად. წინადადებები მიკროპროექტების განსახორციელებლად უნდა ეხებოდეს შემდეგ პრიორიტეტულ სფეროებს:

პრიორიტეტი ა: კანონის უზენაესობის მხარდაჭერა და კორუფციასთან ბრძოლა
პრიორიტეტი ბ: რელიგიური და ეთნიკური უმცირესობების დაცვა

გრანტებით შეიძლება დაიფაროს პროექტის ხარჯების მაქსიმუმ 80%. გრანტებით დაფინანსდება 18 თვემდე ხანგრძლივობის პროექტები.

გრანტების ოდენობა მინიმუმ 10, 000 და მაქსიმუმ 50, 000 ევროა.

განაცხადის შემოტანა შეუძლიათ მხოლოდ არაკომერციულ და არასამთავრობო ორგანიზაციებს. ამ ორგანიზაციების სათაო ოფისი უნდა მდებარეობდეს საქართველოში, ან ისინი უნდა წარმოადგენდნენ რომელიმე არასამთავრობო ორგანიზაციის, რომელსაც სათაო ოფისი აქვს სხვა ქვეყანაში, ადგილობრივ დამოუკიდებელ განყოფილებას. პროექტით გათვალისწინებული საქმიანობა უნდა ხორციელდებოდეს **საქართველოში**,

PEOPLE'S BANK

საქალსო ბანკი და VISA International

წარმოგიდგენთ ერთობლივ პროექტს

საქალსო პროგრამა კლასტიკური ბარათებით

55 55 50; 99 99 26

"აიტიარა" სახელისუფლებო პარტია ხდება

საბოლოოდ, კულტურის მინისტრად დაინიშნა "აიტიარას" პოლიტსაბჭოს წევრი, მხარგრავრი ნუგზარ ლოგუა, ხოლო განათლების მინისტრად - ინდირა ვარდანია. როგორი შედეგიც არ უნდა მოიტანოს საგარეო საქმეთა და იუსტიციის მინისტრთა საგარდლებისთვის ბრძოლა, უკვე შეიძლება გარკვეული დასკვნების გამოტანა ახალი მთავრობის შესახებ.

ახალ მთავრობაში სახეზეა მოძრაობა "აიტიარას" (აღორძინება) უპირატესობა. მისმა ოთხმა წარმომადგენელმა უკვე დაიკავა პოსტები მინისტრთა კაბინეტში. ესენი არიან: თავად პრემიერ-მინისტრი ალექსანდრე ანკვაძე, ვიცე-პრემიერი ლეონიდა ლავრობაძე, რომელიც სოციალურ მიმართულებას კურორებს და ახლახან დანიშნული განათლებისა და კულტურის მინისტრები, რომლებიც "აიტიარას" წევრები არიან. ასე რომ, "აიტიარას" სრულიად სამართლიანად შეუძლია პრეტენზია გამოთქვას პოლიტიკური ორგანიზაციის როლზე, რომელსაც შესწევს ძალა, მომავალში ჩამოაყალიბოს სახელისუფლებო პარტია. ეს უპირატესობა განსაკუთრებით საინტერესოა იმ ფონზე, რომ ორმა სხვა საკვანძო ძალამ, რომლებმაც ალიანსი ჩამოაყალიბეს და დაამარცხეს ოპოზიცია - "ამცხაბრამ" და "ედინაია აფხაზიამ" (ერთიან აფხაზეთი), ახალ მთავრობაში ვერ მიიღეს მნიშვნელოვანი საკანდრო დივიდენდები. "ამცხაბრა" მთავრობაში, საერთოდ, პოსტის გარეშე დარჩა, ხოლო "ედინაია აფხაზიამ" მხოლოდ ერთი საგარდელი მიიღო. მისი თავმჯდომარე ბესლან კუბრაძე ვიცე-პრემიერი გახდა, რომელიც ეკონომიკურ ბლოკს კურორებს.



"აიტიარას" ოფისი კარგა ხანია. გამოკეტილია.

მართალია, "ამცხაბრას" პოლიტსაბჭოს წევრს, კანონმდებლობის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარეს ვლადიმერ ნაჩაშ-ოღლის გენერალური პროკურორის სავარძელი შესთავაზეს, მაგრამ მან უარი განაცხადა.

მეორე თავლშისაცემი ფაქტი: კოალიციური მთავრობა არ შედგა. თანაც, როგორც ჩანს, არც ბავაფში და არც ანკვაძე არ ილტვოდნენ იმისკენ, რომ დაეკმაყოფილებინათ ძველი ელიტის მოთხოვნა საგარდლებზე, რომელმაც ასეთი განაცხადი ხაჯიშბას შემეცობით გააკეთა. იგი "გაცუტრეს", ყური არ ათხოვეს მის წინადადებებს ძალივანი ბლოკის, ასევე სხვა სამინისტროების ფორმირებისას, გამონაკლისი სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, სადაც მინისტრად ვიტალი სმირი დაინიშნა. იგი პირველი არჩევნების დროს კენჭს იყრიდა რაულ ხაჯიშბას ვიცე-პრეზიდენტის პოსტზე.

ახალ მთავრობაში "ამცხაბრას" წევრების არყოფნის ფონზე, იქ

ძველი ელიტის წარმომადგენლების და უკვე ახალი ოპოზიციის ყოფნა ნამდვილად გასაკვირი იქნებოდა. ის ფაქტი, რომ კოალიციური მთავრობა არ შედგა, საშუალებას გვაძლევს ვივარაუდოთ, რომ ახალი ოპოზიციის აქტიურობის ზრდა სერიოზული იქნება, მით უფრო, მოახლოვებულ საპარლამენტო არჩევნების წინ.

ვერ შედგა ადმინისტრაციული რეფორმა, რომელსაც აქტიურ რეკლამას უკეთებდნენ წინასაარჩევნო კამპანიის დროს. სამინისტროების რიცხვი არა თუ შემცირდა, არამედ ერთით გაიზარდა. ჯანდაცვისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო ორ განსხვავებულ სამინისტროდ დაიყო. ძნელია ჩათვალოდეს სამინისტროების რაოდენობის შემცირებად საგანგებო სიტუაციით სამინისტროს ლიკვიდაცია, რომელიც ნოდარ ხაშბამ შექმნა და რომელმაც სულ ორი თვე იფუნქციონირა. არ განხორციელებულა საკადრო შემცირებებიც.

მინისტრთა ახალი კაბინეტის ხელმძღვანელები, ჯერჯერობით, თავს არიდებენ კომენტარებს დაპირებული ადმინისტრაციული რეფორმის "ბოიკოტის" მიზეზების თაობაზე.

და ბოლო თვალსაზიროვნებით: მთავრობის ახალ შემადგენლობაში არ შედიან არც სომხები, არც ქართველები, არც რუსები და ა.შ. არადა, სახელმწიფო მართვაში ეთნიკური უმცირესობების წარმომადგენლების აქტიური ჩართვა ხელი-სუფლების ერთ-ერთი წინასაარჩევნო დაპირება იყო. ახლა ახალი ხელისუფლება აქეთ წუხს, რომ მათ შორის არ არიან ადამიანები, რომელთაც სურთ მთავრობაში მუშაობა. მინისტრთა შორის მხოლოდ ერთი არ არის აფხაზი - სოცდაცვის მინისტრი ოლეგ კოლტუკოვა. სახელმწიფო კომიტეტების ხელმძღვანელებს შორის ერთი სომხია - ნერსეს ნერსისიანი. იგი მეტეოროლოგიისა და სტანდარტიზაციის სახელმწიფო კომიტეტის თავაჯი-ოხს. მთავრობის სტრუქტურაში შემავალი სახელმწიფო სამმართველოს ხელმძღვანელებს შორის ერთი ქართველიცაა - ალექსანდრე ნებაძე. მართალია, იუსტიციის მინისტრის მოვალეობასაც ქართველი ასრულებს, მაგრამ ეს სულად არ ნიშნავს, რომ იგი აუცილებლად გახდება მინისტრი.

მოკლედ, ერთი მხრივ, ახალმა ხელისუფლებამ, მთავრობის ფორმირებისას, დაარღვია მთელი რიგი კანონი, რომელიც მთავრობის შემადგენლობის რაოდენობის შემცირებად საგანგებო სიტუაციით სამინისტროს ლიკვიდაცია, რომელიც ნოდარ ხაშბამ შექმნა და რომელმაც სულ ორი თვე იფუნქციონირა. არ განხორციელებულა საკადრო შემცირებებიც.

ჩვენთვის თემა გაერო-სთვისაც აქტუალური გახდება?

მოსკოვის მკვეთრად ნეგატიური რეაქციის მიუხედავად, აშშ-სა და ევროკავშირის წარმომადგენლები გაერო-ს ადამიანის უფლებათა კომისიაზე ჩვენთვის შესახებ რეზოლუციის პროექტის ერთობლივად გატანას აპირებენ. კრემლი აცხადებს, რომ ყველა ღონეს იხმარს, რათა გაერო-ს მიერ ამ დოკუმენტის მიღება არ დაუშვას.

რუსეთი ყველა მის ხელთ არსებული საშუალებებით შეეცნინაა-მდგება გაერო-ს ადამიანის უფლებათა კომისიის 61-ე სხდომაზე ჩვენთვის თემის განხილვას. სესია დღეს გაიხსნება ჟენევაში. კომისიის პირველი სხდომის წინ რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ მკვეთრი განცხადება გააკეთა, რითაც ნათლად მიანიშნა, რომ ყველაფერს იღონებს, რათა აშშ-სა და ევროკავშირის წარმომადგენლების განზრახვას "გამოეცნონ კომისიის სხდომა ჩვენთვის საკითხის განსახილველად" წინ აღუდგეს.

"ჩვენთვის საკითხთან დაკავშირებით საერთაშორისო თანამეგობრობასთან თანამშრომლობაზე რუსეთი არასოდეს ამბობდა უარს და არც ახლა აპირებს. მაგრამ ჩვენთვის ადამიანის უფლებათა დაცვის თემაზე საკუთარი რეზი, აქედან რაიმე სახის პოლიტიკური და კონიუნქტურული დივიდენდების მიღებას ჩვენ არავის დავანებებთ", - განაცხადა სააგენტო "ინტერფაქსთან" ინტერვიუ-სას გაერო-ს ადამიანის უფლებათა კომისიაში რუსეთის დელეგა-

ციის ხელმძღვანელმა, საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილემ იური ფედოტოვმა.

ცხადია, რუსი დიპლომატების შემოფოტება საფუძველს მოკლებული არ არის. უკანასკნელი წლების მანძილზე ევროკავშირმა რამდენჯერმე სცადა ეს საკითხი კომისიის სხდომაზე განსახილველად გაეტანა და შესაბამისი რეზოლუციაც მიეღო, მაგრამ, დღემდე რუსეთი დიპლომატიური საშუალებებით ახერხებდა მისთვის არასასიამოვნო თემის დაბლოკვას. შედეგად, მართალია, ბოლო ორი წლის მანძილზე ასეთი პირექტები რამდენჯერმე დადგნენ კენჭისყრაზე, მაგრამ ყველა შემთხვევა წარუმატებელი გამოდგა.

ამჯერად, საქმე გაცილებით სერიოზულად არის, რადგანაც რუსეთის ჩვენური პოლიტიკის წინააღმდეგ აშშ და ევროკავშირი ერთიანი ფრონტით მოქმედებენ. ვითარება გაართულა ამბოხებუ-ვიდენდების მიღებას ჩვენ არავის დავანებებთ", - განაცხადა სააგენტო "ინტერფაქსთან" ინტერვიუ-სას გაერო-ს ადამიანის უფლებათა კომისიაში რუსეთის დელეგა-

დასვა და მათზე პასუხები მოითხოვა. აშშ-მაც განაცხადა, რომ ჩვენთვის საკითხის მოგვარება მოლაპარაკებების გზით არის შესაძლებელი. რა თქმა უნდა, მოსკოვი იმაზე აპელირებს (განსაკუთრებით, მასხადოვის მოკვლის შემდეგ), რომ ტერორისტებთან მსოფლიოს არც ერთი ქვეყანა არ აწარმოებს მოლაპარაკებებს და რუსეთიც არ დაუშვებს, რომ "ზანდუტების" შანტაჟს დაემორჩილოს.

ამიტომაცაა, ფედოტოვი ევროკავშირის განზრახვას "უადგილობრვად და უდროოს" რომ უწოდებს. მოსკოვის მკვეთრი პასუხი, ბუნებრივია, შემთხვევითი არ არის. უკანასკნელ დღეებში რუსეთში იმყოფება ევროსაბჭოს საპარლამენტო ასამბლეის მომხმდებელი ჩვენთვის საკითხებზე ადრე-ას გროსი. 21 მარტს სტრასბურგში დაგეგმილი "მრგვალი მაგიდა" შეხვედრისთვის, მან ანგარიში უნდა მოამზადოს. აშკარაა, რუსეთს ურჩევნია, გაერო-ს კომისიის "პრობლემური" პროექტის ნაცვლად, საკითხის განხილვა თითქმის არაფრისმეტყველო "მრგვალი მაგიდაში" ჩართვებში გადაიყვანოს.

შეძლება თუ არა მოსკოვი ჩვენთვის საკითხის ყვენივინა სტრასბურგში "გადატანას", საგარეოდოდ, გვალ გახდება ცნობილი

24 საბაჟი

ლიკვიდირებალია „პროზნოს ჭამათის ამირა“

ჩვენთვის ასლან მასხადოვის ლიკვიდაციის რამდენიმე დღეში კიდევ ერთი ლიდერის "გროზნოს ჯამაათის ემირის" ხანდაზმოს მოგსაროვის განადგურება მოჰყვა. ჩვენთვის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის სულტან სატუევის თქმით, მოგსაროვის განადგურება კვირას, დღის 10:00 სთ-ზე ასევე სპეცოპერაციისას მოხდა. რუსეთის საინფორმაციო წყაროების მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, რომელსაც ჯერჯერობით არ მოუდასტურებს ჩვენური მხარე, მოგსაროვის განადგურების გარდა,

დაკავებულია შეიარაღებული და-ჯგუფების 3 წევრი. ამ უკანასკნელთა ეინაობის გამოკვლევისაგან თავს იკავებს როგორც რუსული, ასევე პრორუსული ჩვენური მხარე. აშშ-მ კადროვის სახელობის მილიციის სპეცდანიშნულების პო-ლიცია და ჩვენთვის პრეზიდენტის უშიშროების სამსახურების მიერ ოპერატიულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჩატარებულ სპეცოპერაციას სპეცდანიშნულების რაზმ-მელებს შორის მსხვერპლი არ მო-ჰყოლია, დაჭრილია მხოლოდ ერთი თანამშრომელი, რომელსაც სა-

სწრაფო სამედიცინო დახმარება აღმოუჩინეს. სულტან სატუევის განცხადებით, ლიკვიდირებული "ემირი" დოკუ უმაროვის შეიარაღებულ დაჯგუფების ერთ-ერთი ლიდერის უახლოესი თანმგებრძოლი იყო. "გროზნოს ჯამაათის ემირის" ნოდარ მოგსაროვს იუნადი ტურჩაევის ლიკვიდაციის შემდეგ მიენიჭა, რომლის თანამშემდგამის სიკვდილამდე ითვლებოდა. სპეცოპერაციის რუსული საინფორმაციო წყაროების მტკიცებით, მშვიდობიანი მოსახლეობის მხრიდან მსხვერპლი არ მოჰყოლია.

პაიდარი დიდ პოლიტიკაში დახრუნებას აპირებს

ავსტრიული მემარჯვენე "თავისუფლების პარტიის" ყოფილი ლიდერი, სამხრეთ ავსტრიის კანონიჭის რეგიონის გუბერნატორი იოზეფ ჰაიდერი აცხადებს, რომ კვლავ სურს პარტიის ხელმძღვანელობა. ის აღნიშნული განცხადებით მას შემდეგ გამოვიდა, როდესაც ამ სამთავრობო კოალიციაში შემავალმა ულტრამემარჯვენე პარტიამ კიდევ ერთი დამარცხება იწვნია არჩევნებში. ჰაიდერმა ავსტრიულ რადიოში განაცხადა, რომ მას ერთიანი გუნდი სჭირდება და კოცხლები, ჯანმრთელები, რომლებიც ქართული პოლიციის ფორმას ჯერ კიდევ ატარებენ.

საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის მასშვიდასთან და საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახური

ხუთი წლის უკან თავისუფლები-ს პარტია ევროპაში ყველაზე წარმატებული რადიკალური მემარჯვენე პარტია იყო, თუმცა დროთა განმავლობაში მისი პოპულარობა დაეცა, რადგან პარტიას ქსენოფო-ბიზმი და პრონაციტურ განწყობი-ლებაში ადანაშაულებდნენ. ამჟამ-ად პარტიის ლიდერი იოზე ჰაიდერი-ის და, ურსულა ჰაუბერნია. საზო-გადოებრივი აზრის გამოკითხვის თანახმად, ეროვნულ დონეზე თავი-სუფლების პარტიას ამომრჩეველ-თა მხოლოდ ათი პროცენტი უჭერს მხარს. ახლახანს ერთ-ერთ ადგი-ლობრივ არჩევნებზე მას ამომრჩე-ველთა მხოლოდ ოთხმა პროცენტ-მა მისცა ხმა. ულტრამემარჯვენე განწყობის სხვა ავსტრიელი პოლი-

ტიკოსები კი თვლიან, რომ ამაში თავად იოზე ჰაიდერი და ურსულა ჰაუბერნია დამნაშავე. თუმცა გა-მოკითხვის თანახმად, თუ ჰაიდერი კვლავ დაუბრუნდება თავისუფლე-ბის პარტიის მართვის სადავეს, მი-სი რეიტინგი კვლავ გაიზრდება, ოღონდ მისი დიდ პოლიტიკაში დაბ-რუნებამ, შესაძლოა, კითხვის ნიშნ-ის ქვეშ დააყენოს მმართველი კოა-ლიციის არსებობა. ავსტრიის ვიცე-კანცლერმა, თავისუფლების პარ-ტიის წევრმა ჰუბერტ გორბაშმა იე-არაუდა, რომ მოვლენები "კატასტ-როფის სცენარის" მიხედვით განვი-თარდება. კოალიცია დაშლება და ახალი არჩევნები გამოცხადდება.

24 საბაჟი

საქაბთველო თადაქოი

TELECOM GEORGIA

საუბრობთ საზღვარგარეთ?

თუ თქვენ საგაგლობთ

საართაშორისო ქოდი

გაუნი თქვენ გალით სიურპრიზი...

საქართველოს ტელეკომი ანყოზ ყოველთვიურ კონაურსს

თქვის ნოშინაგზავი და გამოავლენ ყველაზე აქტიურ და პრეტულ მოგხმარებლას.

გამარჯვებულაბი ყოველთვიურად დაჯილდოვდებიან უფასო სალაპარაკო დროით და სავსილური პრიზაბით.

ესაუბრათ მსოფლიოს, გადაიხადათ დროულად, დაალოდათ ჩვენს ზარს და, რას მთავარი. უამრავ სიურპრიზს!

რუსთაველის გამზ. 31 აბლ.: 44 18 10 www.telecom.ge

საბარძნეთს ახალი პრეზიდენტი ჰყავს

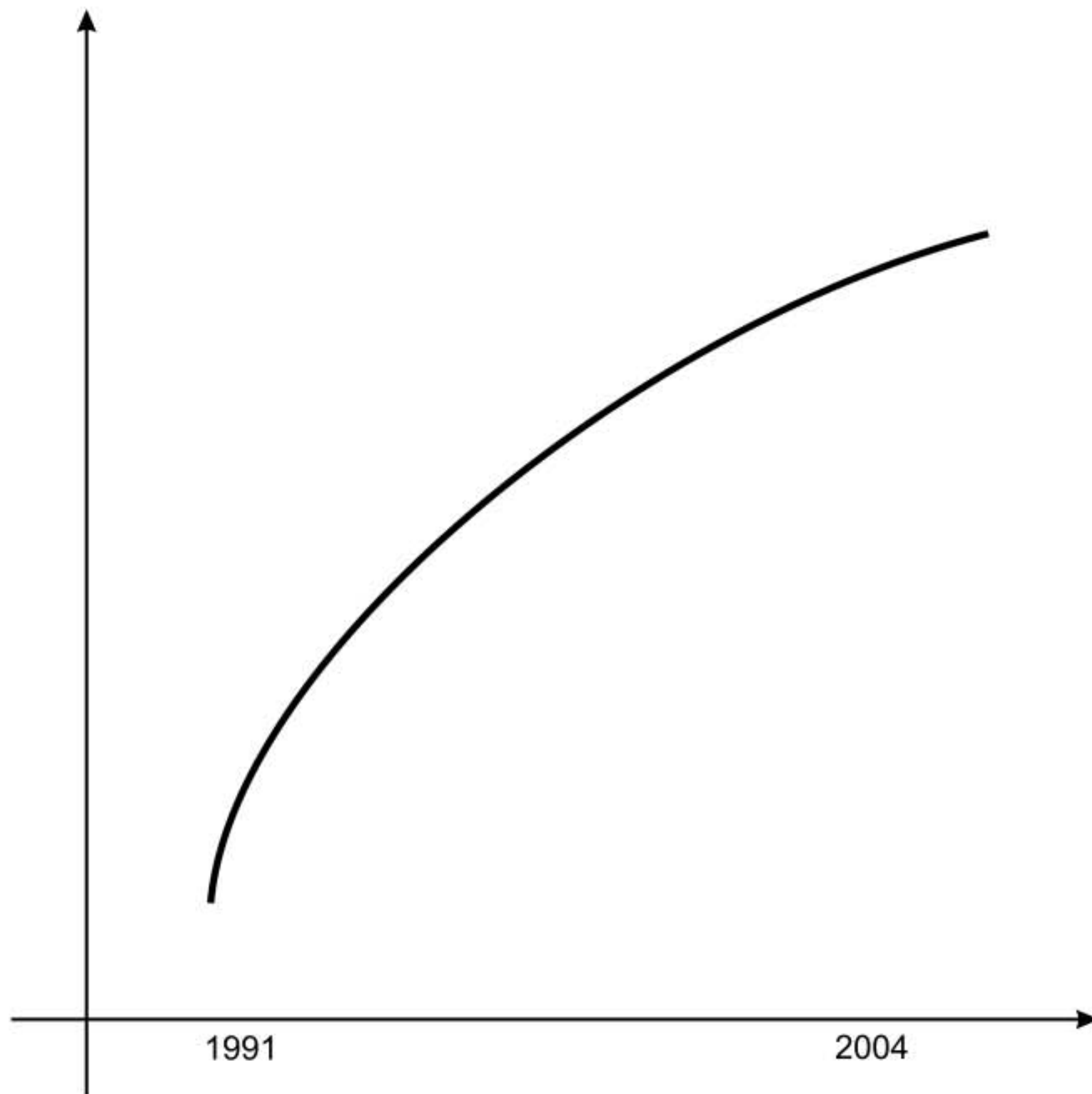


საბერძნეთს მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანი პრეზიდენტი ჰყავს.

როლოს პაპულიასი საბერძნეთის ქალაქ იოანინაში დაიბადა, განათლებით იურისტი. მეორე მსოფლიო ომის დროს ის მონაწილეობდა გერმანული ოკუპაციის წინააღმდეგობის მოძრაობაში, ზოლი ბერძნეთის ახალმა პრეზიდენტმა პარლამენტის შენობის გვერდით მდებარე უცნობი ჯარისკაცის ძეგლი გვირგვინით შეამკო. პრეზიდენტის სასახლეში პაპულიასი საბერძნეთის წინამორბედ პრეზიდენტ კონსტანტინოს სტეფანოვი-ლოსს შეხვდა, რომელმაც მას ახალი სამუშაო ადგილი უჩვენა. კა-

ნდრეუს ერთ-ერთი ახლო მეგობარ-ი. პაპულიასი თავის დროზე ქვეყნის ტექნიკური მთავრობის (ფუნქციონირებს არჩევნებს შორის პერიოდში, მუდმივი მთავრობის ჩამოყალიბებამდე) საგარეო საქმეთა მინისტრიც იყო 1985-1989 წლებში და სრულიად ბერძნული სოციალისტური მოძრაობის მთავრობაში - 1993-1996 წლებში. უკანასკნელ წლებში ის შეიარაღების საპარლამენტო კომისიის თავმჯდომარედ მუშაობდა.

24 საბაჟი

ER ბანკი რესპუბლიკა

ბანკი “რესპუბლიკა”
ყველასზე ეფექტური
ფინანსური ინსტრუმენტი

2004 წელი

აქტივები = 129 028 334

გადახდილი გადასახადები = 2 917 950

წმინდა მოგება = 6 529 776

ბლიც-ტანდარი ბაუბახრობებით



B2

ჰიდავ ერთი პრემიერა



B3

"ზანტაფონმა" ბაბუჩაძე "დინამოს" დააშორა



B4

მეზარქოლახი იხსენავენ ბარდასულ დღეებს

სუკ-ის და ცსს-ს "მოსასხამის და ხანჭლის" რაინდები
ერთ სასადილო მაგიდასთან

მაქორ სტარა
საქ კორ ახა-ში

ვაშინგტონის ჯაშუშთა მუზე-
უმში ლანჩი გაიმართა, რომლის
დროს სუკ-ის და ცსს-ს (ცენტრა-
ლური სადაზვერვო სამმართვე-
ლო) თანამშრომლები მოქმედებ-

ის საბჭოთა დიპლომატები, რომ-
ლებიც ამერიკელებს გადააბირე-
ზინებდნენ თავს, რათა ისინი დე-
ზინფორმაციით ეკეცა. ასე, მაგა-
ლითად, როდესაც საბჭოთა კავ-
შირში თავიანთი აგენტურის ჩაე-
რდნით შენუხებულმა ამერიკულ-
მა სადაზვერვო სამსახურებმა გა-



ოლდრიჩ ეიმსი "ტაიმის" ყდაზე

ის "ნამყვანი ჯაშუში" ("Spy
Handler"), ინგლისურ ენაზე გამო-
სვლასთან დაკავშირებით გაიმარ-
თა. ნიგნში მოთხრობილია, როგ-
ორ შედიოდა სუკ-ი ცსს-ში.

შეიძლება ითქვას, რომ ავტო-
რი თავის ნიგნს "ნატურიდან" და
"პირველი ხელიდან" წერდა. ვიქტო-
რ ჩერკაშინმა სუკ-ში მუშაობა
ჯერ კიდევ სტალინის დროს დაი-
წყო - 1952 წელს და მის რიგებში
იყო 1991 წლამდე, ფაქტობრივად,
საბჭოთა კავშირის დაშლამდე.
სუკ-ის რიგებში ჩერკაშინის მოლ-
ვანეობის უმეტესი დრო მიმარ-
თული იყო ცსს-ს "ერთგულების,
სანდოების და მორალის ძირის
გამოთხრისკენ" (ასე ახასიათებს
ჩერკაშინის მოლვანეობას "უოლ
სტრიტ ჯორნალი"). ასეთი მაღა-
ლი შეფასება დაიმსახურა ჩერკა-

დანწყიტეს გაერკეით თავიანთი
წარუმატებლობის მიზეზები, მათ
წარუდგინეს ვილად "მისტერ იქ-
სი". ეს მისტერი - საბჭოთა დიპ-
ლომატი, რომლის სახელი ნიგნში
არაა ნახსენები, ნათესა დოლარად
"მიეყიდა" ამერიკელებს. როდეს-
აც მათი სადაზვერვო სამსახურე-
ბი "ნამოევენ" "მისტერ იქსზე",
ჩერკაშინმა მათი ეჭვები რეალურ
"თხუნელას" მოაპირა. ის უმტკი-
ცებდა ცსს-ს, რომ სუკი მათ ინ-
ფორმაციას ელექტრონული მე-
თოდებით, ვერენტონის (ვირჯი-
ნიის შტატი) ცსს-ს კომპიუტერ-
ულ ცენტრში შესვლით მოიპოვ-
ებს. "თხუნელები" კიდევ რვა წე-
ლონადს მუშაობდნენ ლუბიანკა-
ზე ასეთი დეზინფორმაციების
დახმარებით.

ჩერკაშინის ნიგნში დანერი-

"ბრმა გაფრენა" ავტობიოგრაფი-
ის მუშაობის ხანგრძლი-
ვობას დღეს ცსს ხსნის
არა მარტო სუკ-ის მოხე-
რებულობით, არამედ
თავისი დაუდევრობით-
აც. შესაშური თვითკრი-
ტიკაა!).

ჩერკაშინი თავის წი-
გნში წერს, რომ მისი მუ-
შაობა დიდწილად წარ-
მატებული იყო, რადგან
ცსს ავლენდა არაკომპე-
ტენტურობას და პარა-
ლიზებული იყო იმ პარა-
ნოით, რომელსაც თე-
სავდა ლენგლიში ცსს-ს
მაშინდელი კონტრდაზ-
ვერვის უფროსი ჯეიმს
ჯიზუს ეიგლტონი. ეიგ-
ლტონს ყველა ბუჩქის
ქვეშ და განსაკუთრებ-
ით ყველა დეპარტამენ-
ტში საბჭოთა ჯაშუშები
ელანდებოდა. ის საკუ-
თარი თავის გარდა არა-
ვის ენდობოდა. დღეს
ამერიკელები აღიარებ-
ენ, რომ მათი მთავარი
ჯაშუშმჭერის "ჯაშუშო-
მინია" ძვირად დაუფდა
ამერიკას. თუმცა, მეო-

რე მხრივ, ეიგლტონი არცთუ ისე
შორს იყო ჭკუშმართებისგან (ჯა-
შუშების მთავარი დამჭერის ად-
გილობრივი კრიტიკოსები ამტკი-
ცებენ, რომ მისი უზარმაზარი გა-
ვლენა, მისი მისწრაფება - სხვა-
დასხვა მეთოდით შეემონებინა
თანამშრომლები, ლენგლიში მო-
რალს ძირს უთხრიდა. ჩერკაშინ-
ის სიტყვებით კი, დემორალიზე-
ბული ცსს-ს თანამშრომლები
დაჯავშნა უფრო ადვილი იყო).
1994 წლის 21 თებერვალს ეიმსი
საბოლოოდ დააპატიმრეს. დაკი-
თვებაზე მან აღიარა, რომ სუკ-ზე
დაახლოებით ათი წელი მუშაობ-
და და ეხმარებოდა საბჭოთა კონ-
ტრდაზვერვას რუსეთში ასზე მე-
ტი ოპერაციის გაუქვებელყო-
ფაში". შვიდი წლის შემდეგ ჰენ-
სენსაც ჩააგულეს.

სამშობლომ დიდად
დააფასა ვიქტორ ჩერკა-
შინის მოღვაწეობა. ცსს-ს
ძირგამოთხრელი მუშა-
ობისთვის იგი ლენინის
ორდენით დაჯილდოვდა
(მე არ ვიყავი მუზეუმში
ლანჩზე და არ ვიცი ჩერ-
კაშინის პიჯაკის ლაქა-
წზე ბრწყინავდა თუ არა
ეს მედალი. მაგარი იქნე-
ბოდა, თუ ბრწყინავდა!).
ახლა ჩერკაშინი მოსკოვ-
ში ხელმძღვანელობს
ერთ-ერთ კომპანიას,
რომელიც "უსაფრთხოე-
ბით ვაჭრობს". ჩვენი
დროის პარადოქსია: იმ
გარემოებაში, რომ ცალ-
კეული, ჩერკაშინის მსგა-
ვსი წარმატებების მიუ-
ხედავად, საბჭოთა კავ-
შირმა წააგო "ცივი ომი",
საშუალება მისცა ჩერკა-
შინს ჩამოსულიყო ვაშინ-
გტონში, აშშ-ში გამოეცა
თავისი ნიგნი და ეჩუქე-
ბინა (წარწერით) თავისი
გუშინდელი მონინააღმ-
დეგეებისთვის. ნიგნი
Spy Handler გამოცა კომ-
პანიამ "ბეისიქ ბუქსმა"

(Basic Books). მასში 338 გვერდი
და 26 დილაჩი ღირს.

დაბოლოს, კიდევ ერთი პარა-
დოქსი. ასევე დროის. ჩერკაშინის
ნიგნი რუსეთში არ გამოცემულა,
რადგან მასში მოთხრობილი ამბე-
ბი რუსეთის ახალი ხელმძღვანე-
ლობის მიერ არაა აპრობირებული
და ვიზაგაცემული.

ხვალღან ყოველ სამგაბათს - რუბრიკა "მადიციანა - მარტივი და გასაბები"

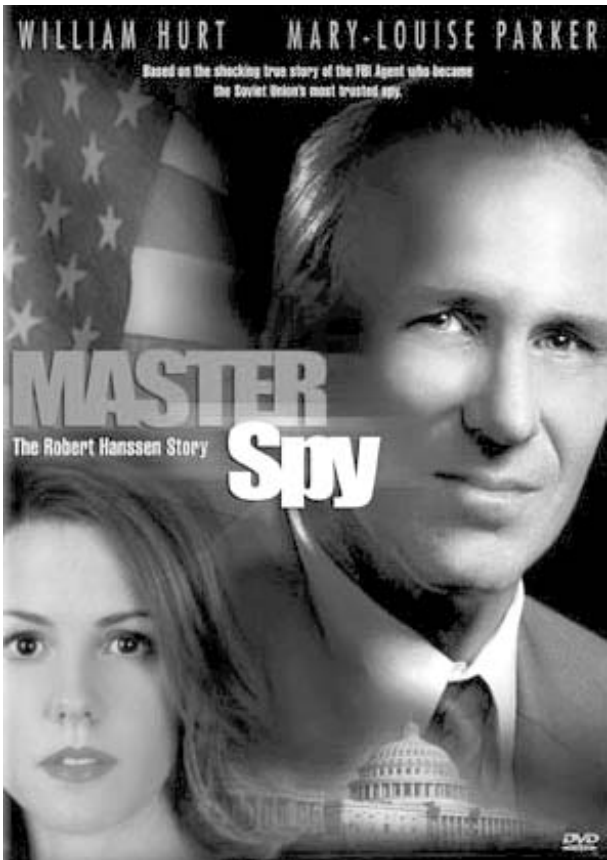
პატივცემული მკითხველო.

მე გახლავართ გიორგი მიქელაძე,
ვცხოვრობ ამერიკის შეერთებულ
შტატებში 1993 წლიდან, ვმუშაობ ექიმად.
მანამდე ვმუშაობდი თბილისში. 1980
წელს დავამთავრე თბილისის სამედიცინო
ინსტიტუტი.

სურვილი გამიჩნდა, ქართველი
მკითხველისათვის გამეზიარებინა ჩემი
გამოცდილება და მომეწოდებინა
ინფორმაცია ამერიკულ მედიცინაზე.
ბატონ მამუკა ფაჩუაშვილს
დავუკავშირდი და მისი მშვევლობით
შესაძლებელი გახდა ამ რუბრიკის
ჩამოყალიბება. ვფიქრობ, რომ რუბრიკას
ყოველკვირეული ხასიათი ექნება.
შევეცდები, შევარჩიო ისეთი საკითხები,
რომელიც ფართო მკითხველისათვის
საინტერესო იქნება, მით უმეტეს დღეს,
როდესაც ქართული მედიცინა ძირეული
ცვლილებების აუცილებლობის წინაშე
დადგა და ამ თვალსაზრისით სხვა
ქვეყნების მაგალითი საინტერესო უნდა
იყოს. შეიძლება ვიფიქროთ იმაზე, თუ
რისი გაზიარება იქნება კონსტრუქციული
ჩვენს პირობებში და რა აღმოჩნდება
მიუღებელი ჩვენი სინამდვილისათვის.
რუბრიკაში შევეცდები, მოვიყვებ
ამერიკული მედიცინისა და სამედიცინო
განათლების თავისებურებებზე,
გზადაგზა შევადაროთ ისინი ქართულ
სინამდვილეს; ვისაუბრებ სხვადასხვა
დაავადებებზე, მათ პროფილაქტიკასა და
მკურნალობაზე. ასევე მინდა,
მოგაწოდოთ ინფორმაცია მსოფლიო
მედიცინის უახლესი მიღწევების შესახებ.
მომავალში შეიძლება თქვენი წერილების
საფუძველზე ჩავატაროთ დისკუსიები
სამედიცინო ეთიკის საკითხებზე, ექიმის
პასუხისმგებლობებზე, ავადმყოფის
უფლებებზე ჩვენს სინამდვილეში და
ავრთოთ მოგაწოდოთ პრაქტიკული
დასმულ კითხვებზე გავრცელებული
დაავადებების შესახებ.
მამ ასე, ხვალამდე!



რუბინათი დამარცხებულია. თასი რვეინია!



რობერტ ჰენსენი

ამ moles, ანუ "თხუნელების" სა-
ხელები დღეს საყოველთაოდ
ცნობილი და ყვადღებულობა. ესე-
ნი არიან ოლდრიჩ ეიმსი (ცსს) და
რობერტ ჰენსენი (დგბ). ვაშინგ-
ტონიდან მოსკოვში დაბრუნებუ-
ლი ჩერკაშინი განაგრძობდა ამე-
რიკული სადაზვერვო სამსახურე-
ბის ძირის "თხრას". მას მიყავდა

ლებით არის მოთხრობილი ჰენსე-
ნის მუშაობის შესახებ, რომელიც
პირისპირ არასდროს ხედებოდა
თავის პატრონებს და მათთვის
ინფორმაციას სპეციალურად შე-
თანხმებულ სამალავებში ტოვებ-
და. უფრო მეტიც, სუკ-მა არც კი
იცოდა, რომ "თხუნელა" სწორედ
ჰენსენია! ეს იყო უნიკალური,

ნახტავ კინოკამის სპიტი

SUB.U.TEXT



"საფრანგეთიდან ჩამოსული ყოველი მათე ადამიანი სუბუტექსის შემოტანია. საფრანგეთის აფთიაქებში გავრცელებული ტყვიელგამაყრჩეველი საშუალება რიგითი მედიკამენტია, რომელიც ექიმის ცნობის გარეშე გაიცემა. სუბუტექსის აბებს არა აქვს სურნელი, ჩვეულებრივ ამანათებში შეუმჩნევლად იფუთება. მისგან მოგება არის ერთი ათასზე - ამას ჩვენ ვერ შევაჩერებთ",- ეს საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ვანო მერაბიშვილის სიტყვებია, რომელიც 12 მარტს ბრძანა ნარკომანიასთან ბრძოლის მსურველებთან შეხვედრაზე. ასეთი მსურველები უხვად იყვნენ სათათბირო დარბაზში: შოუბიზნისის წარმომადგენლები, მწერლები, სპორტსმენები და ბევრი სხვა.

ნარკომანიასთან ბრძოლის ფორმის ძიება, ისევ იმ ტრივალური მეთოდებით შემოიფარგლებოდა (ამ ეტაპზე), როგორიც გახლავთ აქციების, კონცერტების მოწყობა, აფიშების დამზადება. ერთ-ერთ ყველაზე უფრო პროირიტეტულ ნაბიჯად მენიშნა საგანმანათლებლო ჩარჩოებში იმ ინფორმაციის მითავსება, რაც ახალგაზრდას ამოწურავ ინფორმაციას მიაწოდებს ნარკოტიკების ხმაირების შემთხვევაში, მოსალოდნელი შედეგის შესახებ. ამომწურავს და არა კონკრეტულს, როგორც თამბაქოს კოლოფზე მითითებული და ლამის უკვე სახელმწიფოსთან შეწივებული - მონევა მაგნიტელაი თქვენი ჯანმრთელობისთვის.

"მოცხსნათ ტრაგეზმია...იუმორიც გავფრითო" - ასეთი ფრაზაც გაისმა. ყველაზე ხშირად კი მაინც მსოფლიო გამოცდილებას და მაგალითებს იმედილებდნენ. მაგრამ...

როგორც სხვა დანარჩენის მიმართ, საქართველოს ამ მოვლენაზეც თავისებური "ორღოზული" მიდგომა და "გაგება" აქვს. ჩვენ ვერც კი გამოგვიჩნდა ანალოგი. არსად არ არის ნარკომანობა ისეთი პრესტიჟული, როგორც აქ, ამ ქვეყანაში. იყო ნარკომანი, ნიშნავს, რომ უზრუნველყოფილი ხარ, როგორც ფუფუნების ნივთებით, ასევე მეგობარი გოგონებით. აქვე დავამატებ, რომ საგრძნობლად იმატა ნარკომანი გოგონების რიცხვებიც, უცნაურია, მაგრამ ყმაწვილებს ასეთი გოგონებიც მოეწონიათ. ეს არის მოდა, და პირველ რიგში ამის ნინაღმდეგ უნდა გატარდეს იდეოლოგიური რეფორმები. როგორც ფსიქოლოგები იუწყებიან, საუკეთესო საშუალებას წარმოადგენს ერთნაირი სოციალური ფენის შორის ინფორმაციის გაცელა, - როდესაც ახალგაზრდას მიმართავს ახალგაზრდა, და ეს არ არის დიდატყუარი, დაკვეთილი ამოცანის გატარება. ამ შემთხვევაში აკრძალვის შედეგად გამოწვეულ პროტესტს ავიცილებთ თავიდან.

ანტირეკლამა რომ არ იქცეს რეკლამად, საჭიროა ზუსტი სიტყვების პოვნა. შევთანხმდეთ, რომ ნარკომანები ავადმყოფები არიან, და კიდევ - ისინი არ უნდა დაიპყრონ საზოგადოებისგან, ისე, როგორც ნებისმიერი სუსტი ადამიანის უგულვებელყოფა არის დანაშაული. ნარკოტიკების გამავრცელებლები კი, ისინი ვინც, როგორც საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქმა ლია მეორემ აღნიშნა - "სისლიან პურს ქაქენ", უნდა გამოვარცხანოთ სასტიკ დამნაშავეებად.

საპატრიარქოში გამართული შეხვედრის განწყობა, რომელიც იმავე 12 მარტს მოეწყო, შინაგან საქმეთა სამინისტროს თათბორის შემდეგ, რადიკალურად განსხვავებული იყო.

"ჩვენი შოულები ილუქებიან" - განაცხადა პატრიარქმა და ამაში არავის შეჰპარვია ეჭვი. დაუსაქმებლობით და გაქცევის ინსტიტუტით რომ არის ნაკარნახევი მასობრივი ნარკომანია, არც ეს უნდა იყოს ახალი ამბავი. და მოუხდევად იმისა, რომ მიეღო მსოფლიოში ებრძვიან გამძვინვარებულ ლტოლვას გაბრუებისაკენ, მაინც ვერ აღმოფხვრეს. როგორც "ბორთი ენები" ამბობენ ნარკოტიკების გავრცელება თავად სახელმწიფოსთვის ინტერესის სფეროს წარმოადგენს.

ასეა თუ ისე, ჩვენ ჩვენი ორიგინალურ-ექსკლუზიური შემთხვევა გვაქვს - არ არსებობს ალტერნატივა - ქვეყანა ვერ ქმნის იმ პირობებს, სადაც ახალგაზრდისთვის ცხოვრება იქნება საინტერესო და რადგან თანდაყოლილი შინაგან, თუ რელიგიური კულტურა ასეთი იშვიათობა აღმოჩნდა (სხვათა შორის, ესეც გაუტარებელი იდეოლოგიის შედეგია), ახალგაზრდა ილუზიაში ყოფნას ირჩევს, მით უმეტეს თუ ნარკომანობა სულაც არ არის ცუდი ტონი, - პირიქით თავის დამკვიდრების საუკეთესო საშუალებაა.

ბოლოს როდის გსმენიათ, შესანიშნავი ბიჭია, კარგი მსმელიო?! ალბათ 50-იანი წლების ქართულ გაუნათებელ კინოში. ალკოჰოლის პროპაგანდას სულაც არ ვწვევი, უბრალოდ, ერთი დეტალია ხაზგასასმელი: სასმელი ყველაზე ხელმისაწვდომია და შესაბამისად არ წარმოადგენს იდეალურ მოცულობის განცდას - ინტერესიც ნაკლებია. ამა არ მინდა ნარკომანიასთან ბრძოლის ერთ-ერთ საშუალებად მისი ლეგალიზება ვახსენო, რადგან ფაქტია, ჩვენ ისე იოლად ვერ გამოძვრებით, როგორც ეს პოლანდიამ მოახერხა, სადაც ნარკოტიკების ლეგალიზების მოუხედავად, ადგილობრივი მოსახლეობა მომხმარებელთა ძალიან პატარა პროცენტს შეადგენს.

მოკლედ აუკარა გარდაქმნების აუცილებლობა, მაგრამ საჭიროა იმ ზუსტი ფორმის მოძიება, რითაც ჩვენ თანატოლებს დავაჯვრებთ: მიუხედავად იმისა, რომ "აქ" ცხოვრება ძნელია, "იქ" უარესია, თუნდაც იმიტომ რომ, ვხდებით იოლად სამართავები, ადვილად ვტყუვდებით და ბედნიერები ვართ იმით, რომ საპატარულო პოლიციას თურმე ჭაში ჩავარდნილი მამაკაცი ამოუყვანია... დაკარგული სკულეროზიანი მოხუცი კი სახლში დაუბრუნებია. რეალურად კი, როგორც ვანო მერაბიშვილმა აღნიშნა საპატრიარქოში გამართულ შეხვედრაზე: ნარკომანიის ბუდე არის ციხე, რომელსაც ჩვენ ვერ ვაკონტროლებთო. უწმინდესის კითხვას "რატომ"? ასეთი პასუხი მოჰყვა: ახალ ციხეებს ვაშენებთ და იქ გავაკონტროლებთო.

ასე რომ, დროზე! "გადაადგე"! - ეს ის პირველი მესიჯია, რომელიც სტიკერის ფორმატით უნდა გავრცელდეს ქალაქში კი არა, - ქვეყანაში. ეს უკვე დამზადებულია მხატვრების ჯგუფის - გიორგი სუმბაძისა და ლევან ზუცუბიძის მიერ. მასზე მინიმალისტური ტენდენციით არის გამოსახული შესაბამისი გრაფიკა და იქვე - sub.u. text.

ფრთხილი, სწორი და მრავალჯერადი გზით, ნარკომანიის წინააღმდეგ!!!

ბლიც-ტენდარი გაუგებრობებით

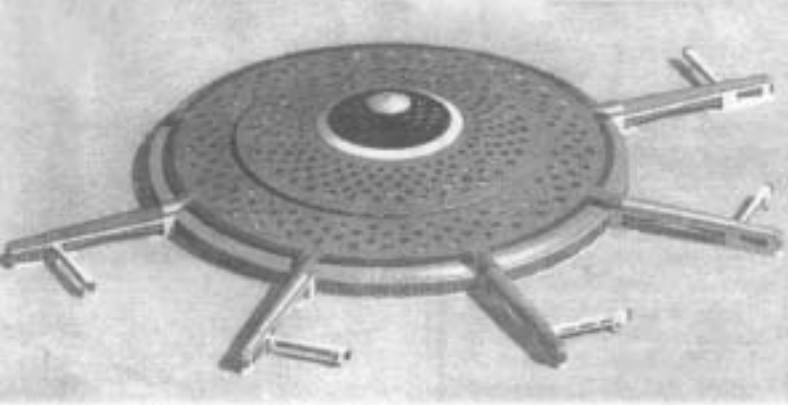
მანხატან დამითია

თითქოს საქართველოს აკლდა რყევები და ვნებათაღელვა, თბილისის აეროვაგზლის შენობის ახალი, ბოლო 50 წლის მანძილზე რიგით მესამე, "ტენდერი" რომ არ დამატებოდა; ტენდერი, რომელიც გაუგებრობების, არაკომპეტენტურობის და არაკანონიერების ნიშნულია და რომელიც ბაღებს ეჭვს, რომ ეს ერთ-ერთი უცხოურ ფირმასთან გარიგების დაკანონების მცდელობაა. ამას ამჟამად არც ტენდერის ორგანიზატორები მალავენ, უფრო სწორად, ვერ მალავენ. მათ თორმე ძალიან გაკვირვებით, როდესაც 20-დღიან ბლიც-ტენდერზე, მათ მიერ ლობირებული გერმანული პროექტის გარდა, კიდევ ორი ქართული პროექტი რომ შემოსულა: ერთ-ერთი 20 წლის წინათ შესრულებული - არქიტექტორების გივი და გიორგი თუხარელების, ხოლო მეორე ამ რამდენიმე წლის წინათ ვენეციის ბიენალესათვის შესრულებული, არქიტექტორ გიორგი ბერიძის პროექტი. პრესის, ტელევიზიის, არქიტექტორების, არქიტექტორთა კავშირის, პარლამენტარების მწვავე რეაქციის შემდეგ, თითქოს გარდაუვალი იყო ტენდერის ორგანიზატორებს - საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს და ს.ს. "თბილისის საერთაშორისო აეროპორტის" ხელმძღვანელებს ელიარებისათ შეცდომა და განაცხადებინათ მისი ჩაშლის შესახებ, მაგრამ მათ მანვერი არჩიეს, გააგრძელეს ტენდერის ვადები 20 მარტამდე, რაც ოდნავადაც ვერ ცვლის საქმის ვითარებას. საკითხავია, რა გადაავადეს ამ ტენდერ-დეპუტატი, რომლის მიზანზე ორგანიზატორებსაც კი საერთო აზრი არა აქვთ?! სატენდერო განაცხადში ლაპარაკია "საპროექტო წინადადებაზე" - ე.ი. - პროექტზე. აეროპორტის კომერციული დირექტორი, ბატონი ზ. ხეჩუაშვილი ამბობს: "ჩვენითვის მთავარი იყო იმ კომპანის დანეტრესება, რომელსაც 35 მილიონი დოლარის ჩადება შესაძლებლობა ექნებოდა ამ შენებლობაში". ეკონომიკური განვითარების მინისტრი კი ბრძანებს: "ქართველმა არქიტექტორებმა სატენდერო განცხადება ალექსეს როგორც არქიტექტურული ტენდერი, ეს გახლდათ ტენდერი ბიზნესინადადებაზე" (ორივე ციტატა 2005 წლის, 28 თებერვლის გაზეთ "კვირის პალისტრადან"). გაუგებარია, რამდენად შესაძლებელია ბიზნესინადადებების შეჯერება და რამედ გადამწყვეტილობის მიღება პროექტის გარეშე. აქედანაც ხომ დასტურდება, რომ ორგანიზატორებს პროექტიც და ინვესტორიც უკვე მონიშნული ჰყავდათ. გასაკარია, ასეთი მნიშვნელოვანი საქმის - ყველა ქვეყნისათვის უპირველესი ობიექტის - აეროვაგზლის შეშენებლობის საკითხის ასეთ არაკანონიერ და პრიმიტიულ ორგანიზაციულ საწყისებზე დაწესება, რომ თბილისის ახალი აეროვაგზლის შეშენებლობის აუცილებლობაზე დიდი ხანია იცინდ და მისი მოგვარების გზებზე ათენებენ და აღამებენ ამერიკული, გერმანული, თურქული, ბელგიური და სხვა ფირმები, ხოლო

ქართველი არქიტექტორები ამის შესახებ "ბლიც-ტენდერით" იგეგმენ. რამდენად ეთიკურია, რომ არაფერი ვთქვათ კანონიერებაზე, ასეთი საქციელი? სტატიაში "არაკომპეტენტურობის დოლი" - ("საქართველოს რესპუბლიკა", 1. II. 2005წ.) აღვნიშნე და ახლაც გავიმეორებ - არქიტექტურაში ყველაფერი იწყება პროექტით, ტენდერი მოიღება გამოცხადდეს მხოლოდ კონკრეტული პროექტის რეალიზაციაზე, თანაც მუშა პროექტის საფუძველზე, სადაც გადამწყვეტილია არა მხოლოდ ქალაქგეგმარებითი, არქიტექტურულ-სივრცული, მხატვრული, ტექნოლოგიური და საინჟინრო მოწყობის საკითხები, არამედ ინტეგრირების მოწყობისა და მოპირკეთების დეტალებიც კი. სატენდერო დოკუმენტაციის შედგენა ძალზე შრომატევადი საქმეა, ითხოვს მაღალ კვალიფიკაციას, ის ხშირად რამდენიმე ათეულ ტომს მოიცავს, სამაგიეროდ დამკვეთმა ერთიშნად იცის, რა შედეგები ექნება და რა დაუჯდება ობიექტი. გამაკვირვა ეკონომიკური განვითარების მინისტრის ბ-ნ ალექსი ალექსიშვილის პოზიცია: "ჩვენ არ გვავინტერესებდა რა ფორმის იქნებოდა აეროვაგზლის შენობა - სამკუთხედი, ოთხკუთხედი თუ მფრინავი თევზის მაგვარი, მთავარი იყო ბიზნესპარტნიორის მოძიება". მეჩვენება, რომ აქ რეგობრობაა არეული, საშუალება მიზანზე წინაა დაყენებული. ჯერ არ დაბადებულ ბავშვს აბრამი დაარქვეს. ძალიან ვეჭვობ, რომ შევძლით, ისეთი კეთილი ბიზნეს-პარტნიორი მოვიძიო, რომელიც დავეთანხმდება, შეადგინოს სრულყოფილი საპროექტო დავალება, დააფინანსოს კონკრეტი (იქნებ საერთაშორისო კი) კომპეტენტურ ფიურის შუარჩევნის პროექტი და გამოაცხადოს ტენდერი ამ პროექტის რეალიზაციაზე, ტენდერის თვითონაც მიიღოს მონაწილეობა საერთო საწყისებზე. ასეთი ბიზნეს-პარტნიორი ჯერ არ დაბადებულა. ბიზნეს-პარტნიორებს, უკეთეს შემთხვევაში, აწყობთ თავიანთი პროექტით, მათ ხელთ არსებული ტექნიკური, ტექნოლოგიური და ფინანსური საშუალებებით, ასევე მოთხოვნილი თანხის ანაზღაურების გარანტიით ააგონ შენობები. აწყობს კი ეს იმ მოქალაქებს, რომლებმაც წლებების მანძილზე უნდა იხადონ ეს თანხა? ან რა უპასუხისმგებლობა ასეთი მნიშვნელოვანი პრობლემის "ტენდერისათვის" 20-დღიანი ვადის დანესება, ნაიკითხეთ სატენდერო განცხადებები - ქინძინად და ორბახუმის შესყიდვაზე გამოცხადებულ მოქმედებისათვის 1-2 თვეზე ნაკლებს არ იძლევიან. ბიზნეს-პარტნიორის მოძიება კარგი საქმეა, მაგრამ აეროვაგზლის შეშენებლობა არ არის ხორბლის ან სოიოს შესყიდვა, არც ასფალტის დაცემა, საკითხი ეხება არქიტექტურულ ხარისხს, იდეოლოგიას, დამოუკიდებელი ექვერის დედაქალაქის ჭიჭკარს, ენის ღირსებას. უამრავი კითხვა იბადება: რა მეთოდოლოგიით და ვინ დაადგინა, რომ თბილისის აეროვაგზალი უნდა იყოს საათში 2 ათასი მგზავრის გამტარებელი? ვინ არიან სატენდერო კომისიის წევრები, რამდენი არქიტექტორი, არქიტექტორ-ურბანისტა წარმოდგენილი კომისიაში,



ატკომის პროექტი



გოგა ბერიძის პროექტი



გივი და გიორგი თუხარელების პროექტი

არაინ თუ არა თბილისის მერიის, საკრებულოს და საზოგადოების წარმომადგენლები ამ კომისიაში? აეროპორტი ხომ თბილისის ნაწილია.

რა ქალაქგეგმარებითი, მოცულობით-სივრცული მოთხოვნები აქვს თბილისის მერიის ურბანული განვითარების სამსახურს ამ ობიექტისადმი? იქნება თუ არა ძველი და ახალი შენობების არქიტექტურულ-სივრცული სახე მთლიანობაში გააზრებული, თუ ეს მოცულობით დარჩენიან უსახურ ავტონომიებად?

რა უფრო მიზანშეწონილია არქიტექტურული და ეკონომიკური თვალსაზრისით, ამჟამად მოქმედი აეროვაგზლის ძირეული რეკონსტრუქცია-გაფართოება, მისი ახლებური არქიტექტურული გააზრება (ამის დიდი შესაძლებლობა არსებობს), თუ ახალის შეშენებლობა?

რა აზრი ჰქონდა რამდენიმე წლის წინათ 11 მილიონი დოლარის გაღებას "მოდერნიზაციაზე", თუკი ასე ჩქარა აუცილებელი გახდებოდა ახალი აეროვაგზლის შეშენებლობა?

ხომ არ ნიშნავს კომპანიის ან ფიზიკური პირის მიერ აღერ შესრულებული სამშენებლო პროექტებზე ინფორმაციის მოთხოვნა იმას, რომ საქართველოს სამშენებლო-საპროექტო ფირმები მექანებზე სააგენტო ვალდებულია დასაყვად გამოითიშებიან პროექტს?

როგორია სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს პოზიცია ამ ტენდერთან დაკავშირებით, ხომ არ დაირღვა კანონი ტენდერის შესახებ? სააგენტო ვალდებულია მკაფიოდ და საჯაროდ დააფიქსიროს თავისი პოზიცია. შესაძლოა, მან უკვე გააკეთა სათანადო გან-

ხაროდ, მე არ მაქვს ცნობა სამხატვრო აკადემიის კურსდამთავრებულებზე, მაგრამ, დარწმუნებული ვარ, სურათი დაახლოებით ანალოგიური იქნება. რალა შორს ნავიდეთ - შეადარეთ "ტენდერზე" წარმოდგენილი სამი პროექტი ერთმანეთს - ქართველი არქიტექტორების პროექტები, მათ შორის 20 წლის წინათ შესრულებული კი, გაცილებით მიზიდველია, ვიდრე გერმანული პროექტი. ამ პროექტმა სახელი ვერ შეჰმატა წარმომდგენ ფირმას, ასეთი პროექტის შემოთავაზება უხერხულიც კი არის დიდი არქიტექტურული ტრადიციების მქონე ქვეყნისათვის. რალაც გაუგებრობასთან გვაქვს საქმე. არქიტექტურა იყო და დარჩება ერის მატერიალური და სულიერი კულტურის სფეროდ. არაფერი, ჩვენზე დიდი არქიტექტურული და კულტურული ტრადიციების მქონე ქვეყანა გააუპიროვნა უკონტროლო არქიტექტურულ ექსპანსიამ, თავისუფალმა არქიტექტურულმა ბაზარმა, ჩვენ სიფრთხილე გვმართებს. აი, რა წერია "არქიტექტორთა საერთაშორისო კოდექსში": "...იმ პრინციპებიდან გამომდინარე, რომ პასუხისმგებლობა ყოველი ქვეყნის განვითარებისათვის ძირითადად თვით ამ ქვეყანას ეკისრება, ადგილობრივი პროფესიონალი არქიტექტორები უნდა ფლობდნენ საკუთარი ხალხის საჭიროებათა ინტერპრეტაციის უპირველეს უფლებას. გარემო, რომლის ჩამოყალიბებისათვის მონოდაბეულია პროფესიონალი არქიტექტორი, უნდა გამოხატავდეს ერის სულისკვეთებას და მისი კულტურის არსს". (ცხადია, ჩვენ, ისევე როგორც მრავალი ჩვენზე უფრო დიდი და განვითარებული ქვეყანა, ვერ შევძლებთ სპეციფიკური ობიექტების უახლესი ტექნოლოგიის გათვალისწინებით დაპროექტებას და რეალიზაციას, მაგრამ შენობის არქიტექტურული სახის განწყობილების, ხასიათის, სულისკვეთების ანუ არქიტექტურულ-მხატვრული იდეოლოგიის ჩამოყალიბებაში ქართველი არქიტექტორების მონაწილეობა აუცილებელია. ხომ არ ვისურვებდით საქართველოს ჰიმნის, დროშის და გერბის შექმნა უცხოელისათვის დაგვევალებინა. ჩვენ არ ვითხოვთ "უპირველეს უფლებას", ვითხოვთ თანაბარ უფლებას საკუთარ ქვეყანაში მოღვაწეობისათვის.

დასკვნა ასეთია: აეროვაგზლის ახალ შენობაზე უნდა გამოცხადდეს ღია, შესაძლოა, ღია-დაკვეთილი კონკურსი, ზუსტად ისე, უპირველეს ყოვლისა კი ხელისუფლების წარმომადგენლებზე, საკონკურსო ვადები, ასევე პრემიები პრობლემის სირთულეს შეესაბამის უნდა იყოს. კონკურსში გამარჯვებული პროექტის რეალიზაციაზე უნდა გამოცხადდეს ტენდერი. ასეთია აპრობირებული და ერთადერთი კანონიერი გზა. ამ წესით და რიცხით აიგო ბოლო 10-15 წლის მანძილზე მსოფლიოს უღამაზესი საერთაშორისო აეროვაგზლები: სტანსტდიც ესეცაა და ჩვე ლამაზ კოცქი ჰომო კოგმი - არქიტექტორი ნორმად ფოსტერი, კანსი (იაპონია) - არქიტექტორი ენდრი პიანი, ბარაჯასი (მადრიდი) - არქიტექტორი რიჩარდ როჯერსი, კუალა ლუმპური (მალაზია) - არქიტექტორი კიმი ჟოროკავა და ათეულობით სხვა.

მომდერლის მუსიკალური გზავნილი

თამარ ივერი დასავლურ მუსიკალურ პრესაში

ვაფასებთ. მათ შორის წინასწარობის დაცვა ალბათ ყველაზე უკეთ მსოფლიო მუსიკალური პრესისთვის თვალყურის დევნებით შეგვიძლია. ცნობილია გერმანულმა მუსიკალურმა ჟურნალმა Orpheus ერთ-ერთი უკანასკნელი გამოშვება თამარ ივერის მიუძღვნა. ქართველი სოპრანოს ალიარებას ეჭვგეშ ალბათ უკვე ველარავინ დააყენებს.

თამარ ივერის საქართველოში თამარ ჯავახიშვილის სახელით იცნობდნენ. ქართველ მსმენელის ყველაზე უკეთ დაამახსოვრდა 1998 წელს პაატა ბურჭულაძის ინიციატივით გამართული საერთაშორისო საოპერო ფესტივალიდან "ბრაგო". აქ მან დეზდემონას პარტია შეასრულა და ღირსეული პარტნიორობა გაუწია ისეთ ვარსკვლავებს, როგორებიც არიან თანამედროვეობის უღედესი ბარიტონი რენატო ბრუზონი და კრისტინა იოჰანსონი. ცოტა ხანში თამარ ჯავახიშვილმა ბუსტიტში ერთ-ერთი ყველაზე პრესტიჟული ვოკალური კონკურსის - "ვერდის ხმების" ჯილ-



თამარ ივერი "ორფეოსის" ყდაზე.

დო მოიპოვა. ამას მოჰყვა ზალცბურგში მომავალი მოცულობის კონკურსის პრემია. ასე დაიწყო მომდერლის დასავლური კარიერა: თავდაპირველად გრაციის, შემდეგ კი - ბონის, ბერლინის, ვენის თეატრებში შესრულებული საპეტყოლები. ბოლო დროს ამ ჩამონათვალს "ლა სკალას" იაპონური ტურნე (რიკარდო მუტის ხელმძღვანელობით) და ევანის ფესტივალზე მსტისლავ როსტროპოვიჩთან ერთად გამოსვლაც შეემატა.

მსოფლიო საოპერო ელიტაში დამკვიდრების თვალსაზრისით, უკანასკნელი წელისნადი განსაკუთრებით ნაყოფიერი გამოდგა თამარ ივერის შემოქმედებაში. მისი დებიუტი შედგა ლონდონის კოვენტ გარდენის სცენაზე. აქ მან მოცარტის "დონ ჯოვანი" (დონა ანას პარტია) შეასრულა. ჟურნალმა Opernwelt ქართველ მომდერლს "მანათობელი ვარსკვლავი" უწოდა. 5 მარტიდან 16 აპრილამდე კი თამარ ივერი მეტროპოლიტენ ოპერაში მარიავს საპეტყოლებს.

ტრიუმფატორი
ბოდი მილერია.

რუბრი

რუმინეთი დამარცხებულია. თასი ჩვენი!

ეს ყველაფერი ეროვნულ სტადიონზე პირველად მოხდა



ლელოს ავტორები: ირაკლი ლაბაძე და თედო ზიბზიბაძე.



შოთა ზაქარაიძე, ფოტოგრაფი

პაატა თოთაძე
ვეროვის პრთა თასი
საქართველო 2013 რუმინეთი

საქართველო: მაგრაქველიძე (სუ-ჯაშვილი, კოპალიანი), ა. გიორგაძე, ზერაქაშვილი, ზედგინიძე, გორგოძე (დათუნაშვილი), ლაბაძე, მაისუ-რაძე (ურუშაძე), უდესიანი, აბუსე-რიძე, ჯიმშელაძე, მაჩხანელი, ი. გი-ორგაძე (ფირფილაშვილი), ზიბზი-ბაძე, ურჯუკაშვილი, ბარკალაია
2 ლელო - ლაბაძე, ზიბზიბაძე
2 გარდასახვა და 2 საჯარიმო - ჯი-მშელაძე

რუმინეთი: ბალანი, ტინკუ, სოკაჩუ, სოკოლი, პეტრე, მერსიო, ტუდორი, კოროდიანუ, სირნუ, ტოფანი, ტეო-დორესკუ, გონტინეაიკი, მაფტი, სე-უანი, დუმბრავა
1 ლელო - სოკოლი
1 გარდასახვა და 2 საჯარიმო - ტოფანი

ბევრი რამ მოხდა პირველად შაბათს. პირველად დამარცხდა რუმინეთი თბილისში, პირველად დაეუფლა საქართველოს ნაკრები ანთიმოზ ივ-ერიელის თასს, პირველად ეცვით ბორჯღალოსნებს ახალი მაისურები. მოხდომება და თავდადება ქარ-თელ მორაგბეებს არასდროს აკლ-დით, მაგრამ მარტო ამის წყალობით რუმინელებთან ფონს ვერ გავდიო-დით - "სტეფარი" ჩვენს შეცდომებს იყენებდა და შინ თუ გარეთ გვაბარ-ცხებდა. შაბათს პირიქით მოხდა, რუმინეთი მისსავე შეცდომებზე და-ვიჭირეთ და დავაბარცხეთ. გამარჯვებულებს არ ასამართ-ლებენო. ამდენად, ძნელია საუბარი საქართველოს ნაკრების ხარვეზებ-ზე, თუმცა, უთქმელობაც არ ივარგ-ებს. ასე რომ, წერალი პირობითად შეიძლება ორ ნაწილად გავყოთ -

ერთი, სადაც მხოლოდ მატჩის სტე-ნოგრამა იქნება წარმოდგენილი და მეორე, ანალიზით, დადებით და უარყოფით მხარეებზე საუბრით. სტუმრები მე-3 წუთზე დანინა-ურდნენ. იტალიელმა არბიტრმა მო-ლის ჩაქცივისთვის დაგვაჯარიმა. ტოფანმა ზუსტად დარტყა თითქმ-ის 40 მეტრიდან - 0:3. ხუთ წუთში დაახლოებით იგივე მდგომარეობი-დან მიეცა მალხაზ ურჯუკაშვილს ჯარიმის გატანის შანსი, მაგრამ მი-რგაძე (ფირფილაშვილი), ზიბზი-ბაძე, ურჯუკაშვილი, ბარკალაია
2 ლელო - ლაბაძე, ზიბზიბაძე
2 გარდასახვა და 2 საჯარიმო - ჯი-მშელაძე

ტაიმის ბოლომდე კიდევ მოგე-ცა ჯარიმის ორჯერ დარტყმის სა-შუალება. 37-ე წუთზე უკვე ჯიმშე-ლაძემაც ააცილა, თუმცა, მანვე და-მატებულ დროში მაინც მოახერხა ანგარიშის ხელმეორედ გათანაბრე-ბა - 6:6. ამათ შორის კი იყო ეპიზო-დი, როცა მსაჯმა ზვიად მაისურაძ-ეს 10 წუთით დაატოვებინა მოედან-ი. ბორჯღალოსნებმა მოლთი შეუ-ტყეს, კარის პირდაპირ 20 მეტრამ-დე მოადნოეს და ჯარიმის დარტყმის თუ გათანაშუების უფლება მოიპო-ეს, მაგრამ მაისურაძე ნაკინკლავდა ერთ-ერთ რუმინელთან და შეაფუ-რთა. მსაჯმა ის მოედნიდან გააძე-ვა. ჯარიმაც დავკარგეთ. სამ წუთში მას კოროდიანუც მიყვა მეტისმეტ-ად უნესო თამაშისთვის.

სანყის წუთები რუმინელთა შე-ტევებში მთლიან. ზედიზედ სამჯერ შეგვიტყეს აუტრიდან, მაგრამ სამჯერ იგრძნობოდა, ყველა შერკინება და-რვე მოვახერხეთ თავის დაცვა. 52-ე

წუთზე რუმინეთმა მარცხენა ფრთი-დან შეგვიტყა. პირველად მეტოქის შეჩერება მაჩხანელმა მოახერხა, მა-გრამ რუმინელებმა გააგრძელეს შე-ტევა. ტოფანს არეკნის დასარტყმე-ლი პოზიცია შეუქმნეს, თუმცა, რუ-მინელ ნახევარმცველს ლაბაძემ და-უფარა, გადავარდნილ ბურთს მოუს-ნრო და ისე ირბინა ლელომდე, წინ არავინ დახვედრია. ჯიმშელაძემ ზუსტად გარდასახა - 13:6.

ამის შემდეგ რუმინელებმა უფ-რო გააძლიერეს დანოლა. 59-ე წუთი-ზე ზიბზიბაძემ ზედ ლელოს ხაზთან მოეხერხეთ. ჯარიმის დარტყმა ამ-ჯერად ჯიმშელაძემ აიღო საკუთარ თავზე - 3:3. მე-17 წუთზე რუმინეთ-მა აუტში მოიგო ბურთი, მოლი და-ყენა და ისე შეგვიტყა. მაგრამ ურ-ჯუკაშვილმა ააცილა ბურთი მეტო-ქეს. ხუთ წუთში ტოფანმა მეორე ჯარიმა გავტყანა - 3:6. ჭიდაობაში დამაჯდა მამუკა მაგრაქველიძე, რომელმაც ცოტა ხნით კი გაავრძე-ლა თამაში, მაგრამ მალე შესაცვლე-ლი გახდა.

ტაიმის ბოლომდე კიდევ მოგე-ცა ჯარიმის ორჯერ დარტყმის სა-შუალება. 37-ე წუთზე უკვე ჯიმშე-ლაძემაც ააცილა, თუმცა, მანვე და-მატებულ დროში მაინც მოახერხა ანგარიშის ხელმეორედ გათანაბრე-ბა - 6:6. ამათ შორის კი იყო ეპიზო-დი, როცა მსაჯმა ზვიად მაისურაძ-ეს 10 წუთით დაატოვებინა მოედან-ი. ბორჯღალოსნებმა მოლთი შეუ-ტყეს, კარის პირდაპირ 20 მეტრამ-დე მოადნოეს და ჯარიმის დარტყმის თუ გათანაშუების უფლება მოიპო-ეს, მაგრამ მაისურაძე ნაკინკლავდა ერთ-ერთ რუმინელთან და შეაფუ-რთა. მსაჯმა ის მოედნიდან გააძე-ვა. ჯარიმაც დავკარგეთ. სამ წუთში მას კოროდიანუც მიყვა მეტისმეტ-ად უნესო თამაშისთვის.

სანყის წუთები რუმინელთა შე-ტევებში მთლიან. ზედიზედ სამჯერ შეგვიტყეს აუტრიდან, მაგრამ სამჯერ იგრძნობოდა, ყველა შერკინება და-რვე მოვახერხეთ თავის დაცვა. 52-ე

მდგომარეობა მეტ-ნაკლებად იცე-ლებოდა. საკვირველია, მაგრამ რუ-მინელებმა ერთი მორატგეც არ შეე-ცალეს. 80 წუთი ერთი და იგივე ხა-ლხი იბრძოდა. ფეხით თამაშშიც გვაჯობეს რუმინელებმა. ფეხით თამაში კარგად რომ გამოგვიდო-დეს, ამდენი პრობლემა არ შეგვექმ-ნებოდა. არაერთხელ პირდაპირ ხე-ლში ჩაეუგდეთ ფეხით გადაკიდე-ბული ბურთი და მეტყვის დანყების საშუალება მიეცეით. ვერც აუტში ვაგდებდით კარგად. ბურთობაში ხომ მუდამ პრობლემები გვაქვს. გა-მონაკლისი არც ეს მატჩი იყო. რუ-მინელმა უკანახაზლებმა დაჯაბნ-ეს ჩვენები ბურთობაში. არც შეტე-ვაში ვვარგოდით, თუმცა, ეს ალბათ იმის გამო, რომ ჩაკეტული, კონტრ-შეტევებზე აგებული თამაში ვითა-რებოდა. ის ორი დელიტ რუმინელებ-ის მიერ შეტევაში დამუშავებული შეე-დომების წყალობით გაეიტანეთ, თორემ საკუთარი არაფერი შეგვიქ-მნია. ერთხელაც ვერ შევძელით მა-თი ხაზის გაჭრა, მაშინ როცა რუმინ-ნელებმა მსგავსი რამ სამჯერ მოა-ხერხეს. წინა მატჩებში ჩინებულად ვითამაშობდით დერეფანში. ცუდად არც ახლა გვითამაშია, მარამ ჩვენი ოთხი აუტი ნაგავი, მეტოქისა კი ორი მოვიგეთ. დავცაბი კი კარგად ვითამაშეთ. ესეც პირობითია, რა თქმა უნდა, რადგან სამჯერ გავგიჭ-რეს ხაზი, მაგრამ რაკი სამჯერვე მოვახერხეთ მათი დაჭრა, ქულები მაინც ჩვენს ანგარიშზე ინერგა. ისიც სათქმელია, რომ სამჯერ თუ ოთხჯერ ლელოსთან ახლოს მეტო-ქის მოლის გაჩერება შეეძელით. სა-ერთო ჯამში იმის თქმა შეიძლება, რომ, მოვების მიუხედავად, ჩვენს გუნდზე უღელველის შთაბეჭდილე-უბრობდით, შაბათს კი ყველაფერი პირიქით იყო - რუმინულმა შერკი-ნებამ დაჯაბნა ჩვენი. ეს უპირატე-სობა განსაკუთრებით მტატყიკამ იგრძნობოდა, ყველა შერკინება და-რვე მოვახერხეთ თავის დაცვა. 52-ე

რუმინელთა ბლოკი ვერ შეამჩია, ერთხელაც სრულიად უწყინარ მიხელებმა ერთი მორატგეც არ შეე-ცალეს. 80 წუთი ერთი და იგივე ხა-ლხი იბრძოდა. ფეხით თამაშშიც გვაჯობეს რუმინელებმა. ფეხით თამაში კარგად რომ გამოგვიდო-დეს, ამდენი პრობლემა არ შეგვექმ-ნებოდა. არაერთხელ პირდაპირ ხე-ლში ჩაეუგდეთ ფეხით გადაკიდე-ბული ბურთი და მეტყვის დანყების საშუალება მიეცეით. ვერც აუტში ვაგდებდით კარგად. ბურთობაში ხომ მუდამ პრობლემები გვაქვს. გა-მონაკლისი არც ეს მატჩი იყო. რუ-მინელმა უკანახაზლებმა დაჯაბნ-ეს ჩვენები ბურთობაში. არც შეტე-ვაში ვვარგოდით, თუმცა, ეს ალბათ იმის გამო, რომ ჩაკეტული, კონტრ-შეტევებზე აგებული თამაში ვითა-რებოდა. ის ორი დელიტ რუმინელებ-ის მიერ შეტევაში დამუშავებული შეე-დომების წყალობით გაეიტანეთ, თორემ საკუთარი არაფერი შეგვიქ-მნია. ერთხელაც ვერ შევძელით მა-თი ხაზის გაჭრა, მაშინ როცა რუმინ-ნელებმა მსგავსი რამ სამჯერ მოა-ხერხეს. წინა მატჩებში ჩინებულად ვითამაშობდით დერეფანში. ცუდად არც ახლა გვითამაშია, მარამ ჩვენი ოთხი აუტი ნაგავი, მეტოქისა კი ორი მოვიგეთ. დავცაბი კი კარგად ვითამაშეთ. ესეც პირობითია, რა თქმა უნდა, რადგან სამჯერ გავგიჭ-რეს ხაზი, მაგრამ რაკი სამჯერვე მოვახერხეთ მათი დაჭრა, ქულები მაინც ჩვენს ანგარიშზე ინერგა. ისიც სათქმელია, რომ სამჯერ თუ ოთხჯერ ლელოსთან ახლოს მეტო-ქის მოლის გაჩერება შეეძელით. სა-ერთო ჯამში იმის თქმა შეიძლება, რომ, მოვების მიუხედავად, ჩვენს გუნდზე უღელველის შთაბეჭდილე-უბრობდით, შაბათს კი ყველაფერი პირიქით იყო - რუმინულმა შერკი-ნებამ დაჯაბნა ჩვენი. ეს უპირატე-სობა განსაკუთრებით მტატყიკამ იგრძნობოდა, ყველა შერკინება და-რვე მოვახერხეთ თავის დაცვა. 52-ე

რუმინელთა ბლოკი ვერ შეამჩია, ერთხელაც სრულიად უწყინარ მიხელებმა ერთი მორატგეც არ შეე-ცალეს. 80 წუთი ერთი და იგივე ხა-ლხი იბრძოდა. ფეხით თამაშშიც გვაჯობეს რუმინელებმა. ფეხით თამაში კარგად რომ გამოგვიდო-დეს, ამდენი პრობლემა არ შეგვექმ-ნებოდა. არაერთხელ პირდაპირ ხე-ლში ჩაეუგდეთ ფეხით გადაკიდე-ბული ბურთი და მეტყვის დანყების საშუალება მიეცეით. ვერც აუტში ვაგდებდით კარგად. ბურთობაში ხომ მუდამ პრობლემები გვაქვს. გა-მონაკლისი არც ეს მატჩი იყო. რუ-მინელმა უკანახაზლებმა დაჯაბნ-ეს ჩვენები ბურთობაში. არც შეტე-ვაში ვვარგოდით, თუმცა, ეს ალბათ იმის გამო, რომ ჩაკეტული, კონტრ-შეტევებზე აგებული თამაში ვითა-რებოდა. ის ორი დელიტ რუმინელებ-ის მიერ შეტევაში დამუშავებული შეე-დომების წყალობით გაეიტანეთ, თორემ საკუთარი არაფერი შეგვიქ-მნია. ერთხელაც ვერ შევძელით მა-თი ხაზის გაჭრა, მაშინ როცა რუმინ-ნელებმა მსგავსი რამ სამჯერ მოა-ხერხეს. წინა მატჩებში ჩინებულად ვითამაშობდით დერეფანში. ცუდად არც ახლა გვითამაშია, მარამ ჩვენი ოთხი აუტი ნაგავი, მეტოქისა კი ორი მოვიგეთ. დავცაბი კი კარგად ვითამაშეთ. ესეც პირობითია, რა თქმა უნდა, რადგან სამჯერ გავგიჭ-რეს ხაზი, მაგრამ რაკი სამჯერვე მოვახერხეთ მათი დაჭრა, ქულები მაინც ჩვენს ანგარიშზე ინერგა. ისიც სათქმელია, რომ სამჯერ თუ ოთხჯერ ლელოსთან ახლოს მეტო-ქის მოლის გაჩერება შეეძელით. სა-ერთო ჯამში იმის თქმა შეიძლება, რომ, მოვების მიუხედავად, ჩვენს გუნდზე უღელველის შთაბეჭდილე-უბრობდით, შაბათს კი ყველაფერი პირიქით იყო - რუმინულმა შერკი-ნებამ დაჯაბნა ჩვენი. ეს უპირატე-სობა განსაკუთრებით მტატყიკამ იგრძნობოდა, ყველა შერკინება და-რვე მოვახერხეთ თავის დაცვა. 52-ე



მორცხვი ფეხბურთელი
ფეხბურთელების სითამამე, განსაკუთრებით ქალებთან ურთიერ-თობაში, საქვეყნოდაა ცნობილი, მაგრამ გამონაკლისებიც ხომ არსე-ბობენ? სწორედ ერთ-ერთ მათგანზე მინდა მოგითხროთ. ცოტა შორიდან დავიწყებ. "Daily Mirror"-თან საუბრისას ბრიტანული ჯგუფის "Girls Aloud"-ის სოლისტმა სარა პარდინგმა განაცხადა, რომ იდეალური პარტნიო-რი ვერა და ვერ იპოვა: "არც მისი ფინანსური შესაძლებლობები მაინ-ტერესებს და არც მისი სოციალური მდგომარეობა. ჩემთვის მთავა-რია, რომ იგი კარგი ადამიანი იყოს, აუცილებლად გულწრფელი და პატიოსანი. გარდა ამისა, ლამაზი თვალები და მომხიბლავი ღიმოილიც ჰქონდეს". თურმე ნუ იტყვით და, ეს განცხადება "ლივერპულის" ფეხბურთე-ლმა რისიმე მოისმინა თუ წაიკითხა - ზუსტად არ ვიცი. მაგრამ ეს არ არის მთავარი. მთავარი ისაა, რომ სარას მიერ აღწერილ იდეალურ მამაკაცში საკუთარი თავი ამოიცნო და... ქალები კი ბუზებივით ეხვევიან. თავად ეჭვობს, რომ ეს ყურადლე-ბა მისი დიდებისა და ფულის გამოა. ჰოდა, ასეთი გულწრფელი გან-ცხადება პირდაპირ მისწრება იყო მისთვის. მოკლედ, სასურველი ქალი აღმოაჩინა, მაგრამ ერთმა პრობლემამ იჩინა თავი: ჩვენი ფეხბურთელი ძალიან მორცხვი ვინმე ყოფილა. ვე-რაფრით ვერ მოიკრიბა მხნეობა იმისთვის, რომ ტრფიკალს ობიექტს სიყვარულში გამოუტყდეს. "იონ-არნე გასულ წელს დამორდა ცოლს. ახლა მარტოსულად გრძნობს თავს. პარდინგის სიტყვებმა კი პირდაპირ გული აუჭროლა. რისის მისი გაცნობა, სადმე დაპატიჟება, დროის გატარება უნდა. თუმცა, ის არც ისეთი თავხედაა, როგორც ფეხბურთელთა უმრავლე-სობა. პირველი ნაბიჯის გადადგმა ძალიან უჭირს. არადა, ისიც ესმის, რომ შეიძლება ვინმემ დაასწროს," - განაცხადა ფეხბურთელის ერთ-ერთმა მეგობარმა. გაცილებით, რა ეშველება ორ ცეცხლს შუა დამდგარ რისის: თა-ვედლობასაც რომ ვერ კადრულობს, თან ქალის დაკარგვის შიშიც რომ ტანჯავს?

გადამალუმა
კრიშმი მსოფლიო ჩემპიონმა სამ წონით კატეგორიაში შეინ მოსლე-იმ კარგა ლაზათიანდ დაარტყა მუშტი ყმაში პოპულარულ მსახიობ-სა და ტელენამყვანს ტომი არნოლდს (დარტყამაცა და დარტყამაც! მოკრიგის მუშტის ემუხრებით?). თქვენ წარმოიდგინეთ, ყველაფერი ნებაყოფლობით მოხდა. საქმე ის გახლდათ, რომელიც ტელეარხ "Fox TV"-ის ერთ-ერთი სპორტული ტოქშოუს წამყვანია, მოსლი სტუმრად მიი-წვია და ტელეკამერების წინ სპარინგის გამართვა შესთავაზა. მოკრივე დათანხმდა (შეგნებდებოდა თუ რა?), თუმცა, ეტყობა, უცებ თავისი მუშტის სიძლიერე ვერ გათვალა, ან ტომი არნოლდი ჩა-თვალა თანასწორ მონინააღმდეგედ. ასე იყო თუ ისე, დაარტყა, მაგრ-ამ რა დარტყა? კინლამ ნოკაუტში ჩააგდო. საბედნიეროდ, მონინააღმდეგემ სული მოითქვა. "ახლა დარწმუნებული ვარ, რომ "Fox TV"-ის უფროსები ჩემს მო-შორებას შეეცდებიან. თუმცა, მათ ჩემი გათავისუფლება კი არა, მო-კვლა უნდათ", - იხუმრა ცნობილმა ტელენამყვანმა (კიდევ კარგი, ზუ-მრობის თავი მაინც ჰქონდა). ახლა მოსლისაც მიუხერხნდით. მიუხედავად იმისა, რომ იგი მოკრივე გახლავთ, არასოდეს გახვე-ულა სკანდალში, თუ არ ჩავთვლით ერთადერთ შეთხვევას, როცა სპორტსმენმა თავის მწვერვალთან მუშობა აღარ მოიურგა. მწერთნელი კი, არც მეტი, არც ნაკლები, მისი მშობელი მამა იყო. დეკ მოსლიმ შვილის წერთნა მამინ დაიწყო, როცა ამ უკანასკნელს რვა წელი შეუსრულდა. მას შემდეგ მამა-შვილი სულ ერთად იყო, თუ-მცა, ერთხელ მოსლი უმცროსმა გადაწყვიტა, რომ უკვე გაიზარდა. ეს იყო და ეს. არნოლდთან დაკავშირებული ინციდენტი კი არ ყოფილა მოკრივე-ის პრალი. ცნობილმა ტელენამყვანმა დარტყმა სთხოვა და უარს ხომ არ ეტყოდა?

ჯერ ნააგეს. მერე მოილხინეს
ცნობილმა ამერიკელმა ჩოგბურთელებმა ვენუს და სერენა უილი-ამსებმა წარმატებას ვერ მიადნეს ღუბანიშ გაპაროულ მაღალი დო-ნის ტურნირზე - ცოტა არ იყოს, ადრე გამოითიშნენ მას. თუმცა, დღეს დასცდილმა ფიასკომ ოდნავაც არ დასწყვიტა გული. რა ჯობია, დამაბული გრაფიკისგან გათავისუფლებული, საფუძე-ლიან დასვენებას რომ მოიწიოთ. მოკლედ, მათაც ადგილობრივ აკვაპარკს მიაშურეს და თავიანთი თამაში ჩაცმულობითა და ქცევით ბევრი სხვა იქ მყოფი, განსაკუთრე-ბით, კი ტურისტებით ააშეს. მოკლედ, ისე მოილხინეს... ეს ახსოვდა მარცხი. მხოლოდ ეს იყო, სერენამ ერთ-ერთ რეპორტიორთან დაინუნუნა, ღუბანიშ განცდილი მარცხი მონინააღმდეგეთა მხრიდან განხორციე-ლებული ხისტი დარტყმები შედეგი იყოო.

ბექშემებისა და ელტონ ჯონის ფინანსური ალიანსი
ვერა და ვერ ავცილდ დევიდსა და ვიქტორიაზე საუბარს. რატომ? იმიტომ, რომ საინტერესოა ეს წყვილი თავისი არაორდინარული გა-დაწყვეტილებებით. ჰოდა, მეც სხვა რა საქმე მაქვს, თუ არა, რომ ცნობილი წყვილის საქმეები თქვენამდე მოვიტანო. მოკლედ, ასე. დევიდმა და ვიქტორიამ საქაოლ მოზრდილი სახლის (მარტო ცხრა საძინებელია) შეძენა გადაწყვიტეს სამხრეთ აფრიკაში. მერე რა არის ამაში განსაკუთრებულიო, - მკითხავთ. რა არის და ის, რომ ბექშემების სახლს ცნობილ მომღერალ ელტონ ჯონთან ერთ-ად ყიდულობენ, ანუ ისინი სრულუფლებიანი მფლობელები ვერ იქნე-ბიან და დასვენების დღეებსაც (სახლს სწორედ რომ მოსასვენებლის ფუნქცია ექნება) სერ ელტონთან ერთად გაატარებენ. ამბობენ, ბექშემებსა და ცნობილ მომღერალს ერთმანეთთან დი-დი ხნის მეგობრობა აკავშირებთ. ალბათ, ამიღომაც გადაწყვიტა წყვილმა შვილების ნათლიად მისი კანდიდატურა და 2004 წლის დეკე-მბერში მას ხუთი წლის ბრუკლინი და ორი წლის რომეო მოანათლინა. მოგესხნებათ, ბექშემებს ახლახან მესამე შვილი გაუჩნდათ. სავა-რუდოდ, მის მონათვლასაც სერ ელტონს მიანდობენ. ხომ გაგიკვირ, სადაც ორი, იქაც მესამეო.

დაქორწინდნენ. არ დაქორწინებულან...
დაქორწინდნენ. არ დაქორწინებულან...
თურმე ნუ იტყვით და, ენრიკე იგლესიასი და ანა კურნიკოვა სულ-აც არ ყოფილან დაქორწინებულები. არადა, რამდენს სერდნენ მათ ქო-რნალზე! იმასაც კი ამბობდნენ, რუსი ჩოგბურთელი ორსულადაო. მაგრამ ერთხელაც ყელში ამოუვიდა ესახნელ პოპ-მომღერალს ამდენი ტყუილი და მეტად მნიშვნელოვანი განცხადება გააკეთა: "ამ-ჟამად დაქორწინებული არ ვარ. ანა შესანიშნავი გოგონაა. მას კარგ-ად ესმის ჩემი. რაც მთავარია, ჩემი ატანაც შეუძლია, რაც, სხვათა შო-რის, არც ისე იოლია. თუმცა, დღესდღეობით, არ ვფიქრობ, რომ ქო-რნებისთვის მზად ვარ. ასე რომ, ამაზე საუბარიც კი ზედმეტია". ცოტა არ იყოს, მათი ამბავი დახლართული და გაუგებარია. თუ მა-რთლაც დაქორწინდნენ, ამის უარყოფას რა აზრი აქვს!? თუ არა, მაშ-ინ გამოდის, რომ ეს ავიოტავი მთლიანად ჟურნალისტების ფანტაზი-ის ნაყოფია. შეგახსენებთ, რომ 2004 წლის დეკემბერში ამერიკულ მასობრივ საინფორმაციო წყაროებში გამოჩნდა ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ კურნიკოვა მალულად ცოლად გაჰყვა იგლესიასს. ზოგიერთმა ჟურ-ნალისტმა ჩოგბურთელის არაითიზე ქორწინების ბეჭედიც კი შეამჩ-ნია. მედიის წარმომადგენლებს, ბუნებრივია, გულმა ველარ მოუთმინ-ა, ენრიკესთან ურთიერთობის შესახებ რომ არ ეკითხათ. პასუხმაც არ დააყოვნა: "ენრიკე შეუდარებელია. ყველაფერი არაჩვეულებრი-ვაადა. ჩვენ დაქორწინებულები ვართ". ჟურნალ "US Weekly"-ის ცნობით, წყვილი მექსიკაში შეუღლდა. მაშინ კურნიკოვასა და იგლესიასის წარმომადგენლებმა კომენტარი-სგან თავი შეიკავეს. ახლა კი კომენტარი თავად იგლესიასმა გააკეთა. ვთქვით, მართლაც არ დაქორწინებულან. მაშინ რისთვის დასჭირ-და კურნიკოვას საქორწინო მეჭყის წამოცმა. მოკლედ, გერაფერი ვერ გავიგე. თქვენ?



"მოსკოვის იმპერატორმა... ჩვენი სამეფო ჩამოგვართვა"

(სოლომონ მეორის წერილი ნაპოლეონისადმი)

ერაკლე გვლიჩიძე
დირიჟირი გვლიჩიძე

XIX საუკუნე ქართული სახელმწიფოებრიობისათვის ტრაგიკულად დაიწყო. 1801 წელს რუსეთის იმპერატორმა ალექსანდრე პირველმა ქართლ-კახეთის სამეფო გააუქმა, თან საერთაშორისო პოლიტიკურ ელიტას საქმე ისე წარმოუდგინა, თითქოს ეს აქტი ქართველი ხალხის თხოვნით განხორციელდა. პეტერბურგში მყოფი ქართველი ელჩი გარსევან ჭავჭავაძე თავის ახლობლებს სწერდა: "ქართლ-კახეთის სამეფო გააუქმეს, ქვეშევრდომებადაც კი არ მიგვიღეს. არავინა ისე დამცირებული, როგორც ქართველი ხალხი."

იგივე ბედი ელოდა მეორე ქართულ სახელმწიფოს - იმერეთსაც. "რუსეთის ხელმწიფე ყველგან სპობს მცირე ხალხების სამეფოებს და თვითონვე ითვისებს მათ, - მიმართავდა ცნობილი დიპლომატი სოლომონ ლიონიძე რუს სამხედრო მოხელეს ლიტვინოვს, - ისე როგორც ეს ჩაიდინა მან პოლონეთში, ყირიმში და ქართლ-კახეთში. ამას უნდა მოველოდეთ მისგან იმერეთშიც." ეს სიტყვებიც კარგად მიგვანიშნებს, თუ როგორ ერკვეოდნენ იმუხმინდელი ქართველი მოღვაწეები რუსული პოლიტიკის ნამდვილ ბუნებაში. ისინი გამოსავალს ეძებდნენ, რომელიც იმუხმად ფაქტობრივად არ არსებობდა. მაგრამ მაინც ეძებდნენ. 1810 წელს რუსეთმა იმერეთის სამეფოც გააუქმა და დაიპყრო. იმერეთის სამეფოს მესვეურებმა ბედი სცადეს და გამოინდელი ევროპის უძლიერეს სახელმწიფოს, საფრანგეთს მიმართეს დახმარების თხოვნით. მეფე სოლომონ მეორემ წერილი გაუგზავნა საფრანგეთის ძღვეამოსილ იმპერატორს, ნაპოლეონს. ამ წერილის სრული ინგლისური თარგმანი დევიდ ლანგმა გამაჟექცნა, ხოლო ფრანგული თარგმანი კი შოთა ხან-თაძემ და გივი ჟორდანიამ შეიტანეს და გამოაქვეყნეს თედო ჟორდანიას ცნობილი "ქრონიკების" მესამე ნიშნში. ამავე "ქრონიკებში" გადმოცემულია ფრანგული ტექსტის მოკლე შინაარსი ქართულად.

საწმუხაროდ, რატომღაც ამ საინტერესო ისტორიული დოკუმენტის სრული ქართული თარგმანი დღემდე არ არსებობს. ამჯერად გათავაზობთ იმერეთის მეფის სოლომონ მეორის ნაპოლეონ პირველისადმი გაგზავნილი წერილის ფრანგული ტექსტის სრულ ქართულ ვარიანტს (წერილი ფრანგულადან ქართულად, ჩვენი თხოვნით თარგმნა ქალბატონმა ნინო ჯავახიშვილმა, რისთვისაც მადლობას მოვახსენებთ).

"მის იმპერატორობით უდიდებულესობას, მეტად მაღალ, დიდ, უძლიერეს მონარქსა და დიდი რომის იმპერატორს, ფრანგთა კეისარს, მთელი დასავლეთის მმართველსა და დიდად მოწყალე იმპერატორს ნაპოლეონს. უფლის შემდგომ დიდად მოწყალე, დიდებულ იმპერატორს, მეფეთა მეფეს.

მას შემდეგ, რაც რესპუბლიკის ერისულოვანი სურვილით საფრანგეთის იმპერატორის გვირგვინი დაიდგოთ, ჩვენ შევეცადეთ, რამდენიმე მოკრძალებული თხოვნით მოგვემართა.

გვსურს მოვახსენოთ თქვენს უდიდებულესობას, როგორც საქ-

რისტიანოს უმაღლეს მეთაურს, რომ მოსკოვის იმპერატორმა უსამართლოდ და კანონის დარღვევით ჩვენი სამეფო ჩამოგვართვა. ამ იმპერატორს ამგვარი მოქმედების არავითარი უფლება არ გააჩნდა; ხოლო რაც შეგვეხება ჩვენ, წინააღმდეგობის განევის არავითარი საშუალება არ გვქონდა. არც იარაღით ხელში ამოახრებელთა წინააღმდეგ და არც კანონის ძალით არ შეგვეძლო უზურპატორისაგან დაგვეცვა სამეფო და ამ ორმხრივმა უძლურებამ შეიძლება ახსნას ჩვენი უმოქმედობა. მხოლოდ ის შეგვიძლია, რომ თქვენს იმპერატორობით უმაღლესობას მოვმართოთ და შევაცხოზინოთ მოსკოვის იმპერატორის მიერ ჩადენილი დაუწოდოელი მიტაცების აქტი. ღვთის წყალობით, თქვენი იმპერატორობით უმაღლესობის ხელშია თავმოყრილი ძალაუფლება, სიძლიერე და დედაძმის ყველა სიუზენრუნე მმართველობა, რაც შემოქმედმა მხოლოდ თქვენ მოგვანიჭათ, რათა მთელს მსოფლიოში აღადგინოთ წესრიგი, იმ სამართლიანობით და ძალით, რომელიც თვით უფალმა გარგუწათ. თქვენ ხართ ამდენი სიუზენრუნის უმაღლესი მმართველი, ნუთუ შესაძლებელია, რომ ჩვენი თხოვნა თქვენმა კანონიერმა მმართველობამ არ შეიწყნაროს? როგორც მზისქვეშეთში მყოფი ერთ-ერთი მმართველი, ჩვენ მხოლოდ თქვენს უდიდებულესობას ვცნობთ - როგორც მსოფლიო მომრიგებელს, რომელიც ყოველ ღონეს მიმართავს, რათა დააყმაყფილოს სუსტის ყველა სათხოვარი და დაიცვას იგი ძლიერისაგან.

ამ მომართვით მორჩილად მუხლს ვიდრეც დიდებულო და ძლიერი იმპერატორო და შეუდარებელი მმართველი, თქვენი იმპერატორობითი უდიდებულესობის წინაშე. გისურვებთ დღითი დღე, საათობით გაიზარდოს თქვენი ბედნიერება და ღირსება! და რომ თქვენს დიდებულ ტიტულატურას აზიის იმპერატორობაც შეემატოს! რომ გამანათავისუფლოთ, მილიონ სულ ქრისტიანთან ერთად, მოსკოვის იმპერატორის უმონყალო უღლისაგან. თქვენი მაღალი შუამდგომლობით და ყოვლისშემძლე ძლიერი მკლავით მიმიღეთ თქვენი მფარველობის ქვეშ! მიიღეთ ჩემი დაუსრულებელი ლოცვა და ღრმა პატივისცემა, მოწყალეო და დიდსულოვანი იმპერატორო."

საკუთარი სამეფოდან გაძევებულმა სოლომონ მეორემ სტამბოლში ელჩად გაგზავნა სარდალთა ქაიხოსრო წერეთელი, რომელმაც თან წაიღო ნაპოლეონისადმი განკუთვნილი წერილი. სტამბოლში წერილი ქართველმა ხუცესმა თურქულად თარგმნა, ხოლო თურქულადან ფრანგულად იგი უთარგმნია საფრანგეთის საელჩოს მრჩეველს და ყოფილ საქმეთა რწმუნებულს რიუფენს. წერილი ასეა დასაბუთებული: "თარგმანი თურქული ვერსიის მიხედვით წერილისა, ქართულ ენაზე მინერილისა, მისი უდიდებულესობის იმპერატორისადმი, პრინც სოლომონის მიერ, რომელიც ხელს აწერს ვითარცა მეფე იმერეთისა" (იხ: თედო ჟორდანიას - "ქრონიკები". ნიგნი მესამე. გამოცემად მოამზადეს გივი ჟორდანიამ და შოთა ხანთაძემ. თბ., 1967).



სოლომონ მეფის წერილის ფრანგული მინანური ქართულად ასე გამოიყურება: "თქვენი იმპერატორობითი უდიდებულესობის ღირსებასა და იმერეთისა და მისი შემოგარენის მეფე. დანერვილია ჩვენს 6 იანვარს. ბეჭედს აწერს: იმერეთის მეფე სოლომონ. თურქული ვერსიის მიხედვით თარგმნილია ჩემს მიერ, რომელიც გახლავართ ფრანგთა იმპერატორისა და იტალიის მეფის, მისი უდიდებულესობის ყოფილი საქმეთა მმართველი და საელჩოს მრჩეველი ოტომანთა კარზე, პერა კონსტანტინე-პოლი. 1811 წლის 28 ივნისი. ხელმოწერა: რიუფენი." ახლა რაც შეეხება რამდენიმე კომენტარს, ქართულ-ფრანგული ურთიერთობების

ისტორიის ამ საინტერესო ეპიზოდის შესახებ. ცნობილი არ არის, გამოუგზავნა თუ არა საფრანგეთის იმპერატორმა სოლომონ მეორეს საპასუხო წერილი. ნაკლებად საფიქრებელია. წერილიდან ჩანს, რომ სოლომონს მანამდეც რამდენიმე მიუმართავს ნაპოლეონისათვის, მაგრამ პასუხი არ მიუღია. გავიხსენოთ, რომ ზემოთყვანილ წერილში იმერთა მეფე შეფარული წყენით მიმართავს იმპერატორს: ნუთუ შესაძლებელია, რომ ჩვენი თხოვნა თქვენმა კანონიერმა მმართველობამ არ შეიწყნაროს? არც 1811 წლის შემდგომ არის საფიქრებელი, რომ საფრანგეთის იმპერატორი იმერეთის ტახტდაკარგულ მეფეს ან დახმარებას აღუთქ-

ვამდა ან წერილს გამოუგზავნიდა. საამისო შესაძლებლობას მაშინდელი საერთაშორისო ვითარება არ იძლეოდა. რა თქმა უნდა, რუსეთის წინააღმდეგ დიდი ომის სამზადისში მყოფი ნაპოლეონი თითქოს დაინტერესებული უნდა ყოფილიყო სოლომონის ანტირუსული ბრძოლითაც. მაგრამ იმხანად იმერეთი ოსმალეთის გავლენის ქვეშ მყოფი ქვეყნად განიხილებოდა დიდ პოლიტიკაში და საფრანგეთის იმპერატორი ხონტერის განაწყენებას, ცხადია, მოერიდებოდა.

1811 წლისათვის მიმდინარეობდა რუსეთ-ირანისა და რუსეთ-ოსმალეთის ცნობილი ომები. ორივე მუსლიმური სახელმწიფო კი სწორედ სამხრეთ კავკასიისა და საქარ-

თველოსათვის ებრძოდნენ რუსეთს. ჯერ კიდევ 1807 წლის ფინკენშტაინის ხელშეკრულებით საფრანგეთი აღმოსავლეთ საქართველოს ირანის გავლენის სფეროდ აღიარებდა. იმერეთის სამეფოს საკითხიც საფრანგეთ-რუსეთის ურთიერთობის ქრილში განიხილებოდა. ერთ პერიოდში, 1807 წლის ტილზიტის ზავის შემდეგ ნაპოლეონმა რუსეთის იმპერატორს ალექსანდრე პირველს, ოსმალეთის იმპერატორის გადანაწილება კი შესთავაზა, მაგრამ მოლაპარაკებები ამ მიმართულებით უშედეგოდ დასრულდა. საბოლოოდ საფრანგეთ-ოსმალეთის ურთიერთობები მოწესრიგდა. ფრანგები ოსმალეთში გააქტიურდნენ. სტამბოლში საფრანგეთის წარმომადგენელს გენერალ სებასტიანს ნაპოლეონისაგან დავალებული ჰქონდა, რაც შეიძლება დაეძაბა ოსმალეთ-რუსეთის ურთიერთობა. მას შემდეგ, რაც სელიმ მეესამემ რუსეთისათვის ბოსფორისა და დარდანელის სრუტეები დახურა და რუსეთ-ოსმალეთის ომი დაიწყო, ოსმალეთის ფარული თუ აშკარა მხარდამჭერი საფრანგეთი ოსმალეთის "სამინაო" საქმეში აღარ ჩაერეოდა, არ ცნობდა იმერეთის მეფეს სუვერენად, არ დაეხმარებოდა და არც წერილი უპასუხებდა სოლომონ მეორეს.

იმერეთის მეფის ნაპოლეონისადმი გაგზავნილი წერილი რამდენიმე მოსაზრების აღნიშვნის საშუალებას გვაძლევს. 1. როგორც ჩანს, სოლომონ მეორე, XIX საუკუნის დასაწყისში, საფრანგეთში განვითარებული მოვლენების შესახებ მეტ-ნაკლებად ფლობდა ინფორმაციას. ჩვენს უკვე აღვნიშნეთ, რომ სოლომონს მხოლოდ 1811 წელს არ გაუგზავნია წერილი საფრანგეთის იმპერატორისთვის, როცა ეს უკანასკნელი მთელი ევროპის ბატონ-პატრონი გახლდათ. აქამდე მან რამდენჯერმე სცადა დაკავშირებოდა ნაპოლეონს. პირველი წერილი სოლომონ მეორეს, შესაძლოა, ჯერ მაშინ გაეგზავნა, სანამ ნაპოლეონი დიდ ევროპულ დაპყრობებს დაიწყებდა. კერძოდ, ეს უნდა მომხდარიყო 1804 წლის ახლი ხანებში. სოლომონი ჩვენს ნაპოლეონს: მას შემდეგ, რაც რესპუბლიკის ერისულოვანი რატორო საფრანგეთის საიმპერატორო გვირგვინი დაიდგოთ, ჩვენ შევეცადეთ, რამდენიმე მოკრძალებული თხოვნით მოგვემართაო.

არა მარტო ევროპელ მონარქებს, ფრანგულ არისტოკრატასაც სძულდა უგვარო კორსიკელი მმართველი. ნაპოლეონს სურდა, თავად შეექმნა ახალი მემკვიდრეობითი დინასტია, ძირძველი მონარქების თანასწორი გამხდარიყო. 1804 წლის მაისის დასაწყისში რესპუბლიკის ტრიბუნატმა ნაპოლეონი ნაპოლეონის გაიმპერატორედ გამოაცხადა. მისი სამზადისი და მემკვიდრეობითი ძალაუფლების გამოცხადების წინადადება. 1804 წლის 18 მაისს "რესპუბლიკის დიდებისა და კეთილდღეობის" სახელით სენატმა ნაპოლეონი "ფრანგების იმპერატორად გამოაცხადა". იმავე წლის 2 დეკემბერს შედგა სადღესასწაულო კორონაცია, რომელზეც იმპერატორი თავად რომის პაპმა აკურთხა პარიზში. იცის, იქნებ სოლომონ მეორე ერთ-ერთი ძირძველი ქრისტიანული სამეფო დინასტიის წარმომადგენელი, ცდილობდა ესიაომეგნობი-

ნა ნაპოლეონისათვის და ხაზს უსვამდა მისი იმპერატორობის ლეგიტიმურობას. მამ, რატომ უნდა დასაჭირებოდა იმერეთის უკანასკნელ მონარქს ან "რესპუბლიკის" მოხსენიება ან "რესპუბლიკის ერთსულოვანი სურვილის" გახსენება?

2. ნაპოლეონისადმი წერილის გაგზავნის დროს სოლომონ მეორე ოსმალეთის იმპერიის ტერიტორიაზე იმყოფებოდა. 1810 წლის 18 დეკემბერს იმერეთის მმართველი გენერალი სიმონოვიჩი მთავარსადიდ ტორმასოვს სწერდა: "სოლომონ მეფე ერევანში გვეგონა ალექსანდრე ბატონიშვილთან, მაგრამ ის არტაანში აღმოჩნდა, იქიდან ევროპაში კაცები გაუგზავნა და ნაპოლეონს და სულთანს დახმარებას სთხოვს". რუსეთის მაშინდელი აგენტურაც შთამბეჭდავად მუშაობდა. ასეა თუ ისე, ოსმალეთში შეიზნული სოლომონი მაქსიმალურად ცდილობდა, დახმარება ხონტერისაგან კი არა, ერთმონი მუნე საფრანგეთისაგან მიეღო. ქრისტიანული საფრანგეთი ქართველ მეფეს ერთადერთ სასურველ იმედად ეხსენებოდა. წერდა კიდეც: "ჩვენ მხოლოდ თქვენს უდიდებულესობას ვცნობთ".

3. მეტიც, სოლომონ მეორე არა მარტო დახმარებას, არამედ მფარველობას სთხოვს საფრანგეთის იმპერატორს. მისი ყველაზე დიდი სურვილია, იმერეთის სამეფო ძლიერი ქრისტიანული საფრანგეთის მფარველობის ქვეშ იხილოს: - "მიიღეთ თქვენი მფარველობის ქვეშ", - წერს იმერეთის მეფე.

4. იმუხმინდელ იმერს და ამირს საქართველოში დაახლოებით 780 000 სულ მოსახლეობას ანგარიშობენ. სოლომონ მეორე წერს, რომ ვთხოვთ გამანათავისუფლოთ მოსკოვის უმონყალო უღლისაგან მილიონ სულ ქრისტიანთან ერთად. ჩანს იმერთა მეფე, როცა საფრანგეთის იმპერატორს ან დახმარებას სთხოვდა, ან მფარველობას თუ განთავისუფლებას, მხოლოდ საკუთარ სამეფოს არ გულისხმობდა ან თუნდც დასავლეთ საქართველოს - სოლომონ მეორე მთელი საქართველოს განთავისუფლებას გულისხმობდა, დასავლეთსაც და აღმოსავლეთსაც.

საწმუხაროდ, საერთაშორისო ვითარება სოლომონ მეორის გეგმებს ეწინააღმდეგებოდა. მიუხედავად ამისა, იმერეთის უკანასკნელი მეფის წერილი ნაპოლეონისადმი, საინტერესო ისტორიული დოკუმენტია, რომელიც კიდევ ერთხელ მჭევრმეტყველურად ადასტურებს ქართველი ხალხის დასავლურ სამყაროსთან კავშირ-ურთიერთობის აღდგენისაკენ მისწრაფების დიდ ტრადიციას. 1812 წლის შემოდგომაზე რუსეთის უზარმაზარ ყინულოვან სივრცეზე დაიძისხვრა და დამარცხდა საფრანგეთის დიდი არმია, რომელსაც მალე მოჰყვა ნაპოლეონის იმპერიის აღსასრული და იმერეთის მეფის სოლომონ მეორის იმედების დასაშლარება. ტახტდაკარგული სოლომონი, როგორც ცნობილია, ტრაპიზონში გარდაიცვალა 1815 წელს, ხოლო მისი საფლავის ქვის წარწერა იუნეყობდა: "განმეძარცვა მე პირველ-ქმნილი სიკეთე და მშვენიერება და მდებარე ვარ მოქველ და კდებული ამას შინა, ტომისაგან დავითისა შთამოსრული ბაგრატიონი, მე არჩილისა, სრულიად იმერთა მეფე სოლომონ".

თავიარკველიდან "24 საათი" ინგლისურად.

English newspaper 24 Hours, coming out from February

გაიშვარიით.

on subscription basis

e-mail: public@24hours.ge

Tel: 20 24 24 Fax:20 24 25



[illegible]

1.სიგრძის საზომი ასტრონომიული ერთეული; 2.ჩანასახის გაანვითარების სანყის სტადია; 3.პირტუგულის ყვილი დეიტატორი; 4.საკემპრო პონერული ბანაკი ყირიში; 5.ზამბრის მე-17 ოლიმპიადის მასპინძელი; 6.ოუენსტუმი" მწერისტი; 7.ოპტიკური ხელსაწი; 8.მსუბუქი იალქნიანი სპორტული ნაეი; 9.მომგებიანი ქელა ძიუდოში; 10.მარწყვის ერთ-ერთი სახეობი; 11.არგენტინის საფეხბურთო კლბი მე-20 საუკუნის დასაწყისში; 12.კლასიკური იაპონური თეატრის ერთ-ერთი სახეობი; 13.სამართლის დარგის სპეციალისტი; 14.მდინარე თერგის ხეობი; 15.ლევანდარული რუსი პოეისტი და ფეხბურთელი; 16.1970 წლის მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპონიბატის ბომბარდირი; 17.საფუძო სახელი; 18.ბრძოლა; 19.ფოლადი უზრუნველყოფა წელთა დამსახურებისათვის; 20.ამერიკელი მომღერალი და მასხილის ქალი; 21.ჭრელი ჩიტი; 22.მზარის მსგავსი ქიორი; 23.მზარის ქედა ნაწილის მიდამო; 23.ქართველი კალაბურთელი, ოლიმპიური ჩემპიონი; 24.წაღალი დედაქალაქი; 25.მედიცინის განრა; 26.ქიორი ელემენტი; 27.ჭყლის სწავლება, დარგიება; 28.ამერიკელი კინომასხილი და მოდიუსერი; 29.18-10 საუკუნის სპონისტრო ანამბლი ახალციხის მახლობლად; 30.ნეიტრალური ელემენტარული ნაწილაკი; 31.მე-19 საუკუნის რუსი პოეტი; 32.საფოლადი ერთეულის მმართველი საქართველოში

ნამლის ფასი საქართველოს ტერიტორიაზე სამი (3) დოლარის ეკვივალენტს არ უნდა აღემატებოდეს ლარებში.